

20. gada-gahjums.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnahf ween reis pa nedetu.

Rakfa ar peefuhthifchannu
par pafci:
par gadu 1 rub. 60 lap.
" pufgadu 85 "

Rakfa bes peefuhthifchannas
Rihga:
par gadu 1 rub. — lap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohts fest-
deenahm no p. 12 fahfoht.

Rakfa
par fludinafhannu:
par weenas fleijas fmaltru
rakftu (Petit-) rindu, jeh
to weetu, fo lahda rinda
eenem, rakfa 10 lap.

Redafzija un ekfpedizija
Rihga,

Ernst Plates bilfchu- un
grahmatu-drufatara pce
Pehtera bafnijas.

No. 10.

Sestdeenā, 8. Merz

1875.

Rahditajs.

Saunafahs finas. Telegrafa finas.

Eelfchemes-finās. No Wibfemes: pahr taufchu dfinfhannu un mir-
fhannu. No Bubenbrof pagafci: pahr lafifchannas-beedribu un winaf kofp-
fhannu. No Wallafas: pahr meitu aifeefchannu uf pilfsehtahm dshwoht. No
Saratowas: par firgu fagfhannu.

Ahrfemes-finās. No Mahjijas: Bismarks dabujis Spanijas augftato
ordenti. No Franzijas: pahr jauno ministeriju un fchihf ministerijas pro-
gramu. No Spanijas: pahr jauna fehnina waldfchannu, brihwprahfiga par-
tija un wezu laiku partija.

Sinas if Kreemu weftures. — Rakfts if Ifchikles. — Laufchu tehtis
Rihga. — Sina par uffautteem Rihga. — Sirfniga paldees. — Norahdi-
fhana pahr iflohetahm premiju bitetehm.

Peelikumā: zaur tumfibu pce gairmas. Suhrneeku fchirfchannas.

Saunafahs finas.

No Rihgas. Zaur to tai 25ta Februari notureto mufti-
kaligu wafaru ar danzofchannu un ar alegri ir atlizees 300
rubl. Schi naudas fuma ir nolikta preefch weena fhoklas
kapitata dibinafhannas. Ja ar laiku fchis kapitalf tik leels
buhf peeaufdis, tad no ta tiks dibinata fhokla preefch nabaga
behrneem. Leela pateiziba iffafama tahm kundfehnm, kas fa-
wus publinus naw taupijufchas tahdam teizamam noluhfam
par labu.

No Pehterburgas. Ka lahda tureenas awife fino, tad uf
wifu augftako pawehli efohf pce eelfchigu leetu ministerijas
eezelta komiffija, kas lai pahrfpreefchoht, waj newaijadsetu da-
fchas no Kreemu un Katohu fwehdeenanahm atzelt. Komiffija
drihf fawu darbu fahfchoht. — Ka preefch lahda laika fi-
nojam, tad Tartari, no wifpabriga kara-deenafia bihdamees,
taiffijahf aifeet uf Turku femi, fche Kreewija fawu labu mah-
jas buhfchannu atftahdami, turpretim Turku femi laikam tikai
pohftu un behdas atrafdami. Tagad nu ftarp Pehterburga
dshwodameem Tartareem radufehf mohdriiga rohffifchannas.
Wini tagad eetaiffijufchi beedribu, kura tahds ufderwums, prohti
teem Tartareem, kas no Kreewufemes aifgahjufchi uf Turku femi,
fneegt palihdfibu, lai waretu uf fawu tehwiju, Kreewiju, at-
pafal nahft. Pehterburgas Tatari ari prefojahf rakfteem un
finahm, kas aifker Tatarus un winu preefterus Krima.
Beigas wehl japeemin, ka wini nodohmajufchi Pehterburga
eetaiffiht augftaku fhoklu (gimnafiju) preefch Tartareem.

No Mohmas. Tai 3fcha Merzi notureta konffiftorija pah-
wefts eezehla erzbiifkapus Difhanelli, Ledochowfki, Mat Kiofkey,
Manning, Deschamp un Bartolini par kardinatkeem nu efohf
nodohmajis wehl peezus jaunus kardinatus eezelt. Tad winafch

wehl eezehla fahdus biifkapus un fapulzei ufrunaja, fajidams,
ka winafch tohti noschehlojohf, ka winafch fhoreif newarejis ar
wajjadfigo grefnumu un fwehtku lepnumu kardinatus un bi-
kapus eezelt; tad tahlak runadams winafch fchehlojahf pahr da-
fhahm buhfchannahm Italija, pahr ufbruufchannu bafnijai, pahr
fhoklu eetaiffifchannu, kuras atnemtahs garidfneeku uftraudfifcha-
nai. Sawu runu beigdams pahwefts ufslaweja Wahju bi-
kapus winafch ifturefhannas dehl.

No Rihnas. Tai 25ta Februari bijufe ta jauna keifara
trohnefhannas deena. Pafludinafhannas rakfts (manifefst) ka-
rajahf gataws norakftihts felta putna fnahbli wirs felta blohdas,
mufikanti un wif augftmani fapulzei, te keifars, 5 gadu wezu
behrns, brauja felta kareete uf trohna fahli un apfehdaht uf
keifara gohda krehflu. Mufikis nu ftaneja, ar wihrafu tweh-
pinaja un klahfbuhdamee fita 9 reifas ar peeri pret femi
un nu peelika pafludinafhannas rakftam leelo fehgeli un ta
wehfts fkehja uf wifahm walfts pufehm, ka keifars fahzie
waldiht.

Telegrafa finas.

No Berlines tai 6. Merzi. Ka dšird, tad Wahju keifars
Wilhelms nodohmajis Mai mehnefi brault uf Italiju, Wil-
toru Emanueli apmekleht. Ka teel finohts, tad efohf nodoh-
majufchi firftu Bifmarku eezelt herzogu kahrtā, tas ir, preefchirt
winam to wahrdu „herzogs.“

— Ka no Weilburgas 5. Merz teel finohts, tad tureenas
luteru-tizigo garidfneeku un ne-garidfneeku konferenze peefuhthi-
jufe firftam Bifmarkam rakftu, kura fajihf: „Zuhju wata-
rejeem fpehzigeem wahrdeem tautas weetneeku-nama, kas fihme-
jahf uf to leelo gara-zihnifchannas preefch fehnina un teh-
wijas ar Deewa palihdfibu, meh iffafam fawu firfnigako u/
lihgmigako afhifchannu.“ Tee Bifmarka wahedi, uf kuree-
nupat minetais rakfts fihmejahf, tika fapulze runati, kai
par tam runaja, ka neklaufigeem biifapeem un garidfneeku
no walfts nebuhtu lohne jamakfa. Tee wahedi ftaneja ta:
„Zaur fcho litumu (lohni nemakfahf) gan daudf nepanahftim.
Pahwefts un biifkapi ir par daudf bagati, ta ka wineem par loh-
nes nemakfafchannu buhtu jabehta. Meh fcho litumu peene-
mam, walfts fwadibu un tautas gara-brihwibu apjargadami
un no ta no jesuiteem wadita pawesta ufbruufchannas atfwabi-
nadamees. To meh darom ar Deewa palihdfibu preefch feh-
nina un tehwijas.“

Cefchfemes fīnas.

No Widsemes. Zīt Widsemē desmit gadu laikā (no 1863šā libds 1872tram gadam) zīlweku dšimufchi un mirufchi, pahr to Widsemes statistikas komišijas sekretēeris Anders t. ir dewis plaščas fīnas. Uš dšimfchanas luhfojohť atrohđ, ka 1864tā gadā wifuwairaf behrni, prohti 38½ tuhftošchi behrnu dšimufchi pa wifū Widsemi. Behz auglibas, tas ir, kam wairaf un kam masaf dšimufchi, noščkīroht, atrohđam fchahdu rindu: schibdi bijufchi tee augligalee, tad nahl luteri, katoli, pareiřtīzīgee un raskotniki. Pilsfehtās wairaf behrnu peedfīma nēka uš laukeem; wifū wairaf behrni dšīma seemā, ihpařchi Zanwara mehneři; puifenu wairaf nēka meitenu, flaitkōs mehrijoht īřnahl uř 100 meitenehm 105 puifeni, tā ka uř katru 100 meitenu 5 puifeni wairaf dšimufchi. Ahrlaulības behrni bija wifū masaf pee schibdeem un wifū wairaf pee katoleem. Mīnēkā desmit gadu laikā bija dšimufchi 38 trihnīřchi (wifuwairaf meitenes). Uř mirfchanu luhfojohť atrohđam, ka 1872. gads bijis tas weeglakais, jo nomira 23 tuhftošchu. Zaur zaurim reřkinajoht mira īř no 33 pa 1; pilsfehtās wairaf, no 20 pa 1, turprettim uř laukeem masaf, no 41 pa 1; wifū masafī bija mirufchi Wilandes aprinkī (tikai no 53 pa 1), tur femneeku labklahfchanahs pahrafa nēka zītōs aprinkōs. Wifū wairaf mira seemā (Zanwara mehneři), wifū masaf rudeni. Pilsfehtās mira wairaf wihreeřchu nēka feeweefchu, uř laukeem ohtradi. No wīfeem mirufcheem bija leela puře tahđu, kas wehl nebija pilnus 10 gadus fařneegufchi. Dīwi reīř tīř daudř feeweefchu nēka wihreeřchi bija fařneegufchi wezumū pahri par 80 gadeem. Tais nīnetōs desmit gaddōs bija wezumū no 95 gadeem fařneegufchi 30 wihreeřchi un 58 feeweefchi; pahri pahř 100 gadeem bija tīkufchi 4 wihreeřchi un 7 feeweefchi.

No Budenbrof pagasta. Kad laikrařtōs daudřlahřtīgi lařams, ka Latwija řhur tur dseedafchanas un lařfchanas beedribas řel, tad ari newaru nepeemīnetu atřahť, ka ari muřřu pagastā preeřfch dīwi gadeem atpakať lařfchanas beedriba zaur lađu pagasta amatu-wihru uřaizinařchanu eetaiřijahs. Bet kad nu lařfchanas beedribai wehl jaunai buhđamai nebija deefgan eeřpeřjas wairaf grahmatas eegahđahť — ka tikai tahř 124, kuras beedribai atradařs, tad lađu řchi pagasta jaunēkli un jaunēles uř tam fabeedrojahs zaur dseedafchanu lařfchanas beedribai palihđfeht uřplaukt. Tā tad ari driřf īřnahja ta fīna, ka 19. Febr. ř. g. walřis-mahja muřřu dseedataji dseedafchanas wafaru notureřchoht, lařfchanas beedribai par labu. Kaut gan řchi fīna neřīř plařchi nebija īřlaīřta, tad tomēhr klaufitaju bija fanahřufchi deefgan, ka tīř knapi ruhmes ween bija. Lai gan muřřu dseedataji wairaf nekur naw řklohlojuřchees, tā tīř pagasta řkohlās un lađu no teem lađdas seemas draudřes řkohlā īř bijufchi, tad tomēhr pee pīrmas reīřas, kur daudř klaufitajeem preeřfchā dseedaja, deefgan kreetni un jauki dseedaja. Lai nu gan ee-eeřfchanas alga itin lehta bija, tad, kā dšīrd, grahmatu krahtuweī laba palihđřība eřohť tīkufi. — Behz dseedafchanas jaunēkli gohđīgi ar danzofchanu īřluřtejahs. — Sīřnīgu pateizību wehl īřřaku zeen. draudřes mahřitajam H. Bogel t. par jaukahm runahm, ko klaufitajeem tani wafarā preeřfchā řahřtija. Tapat ari wehl řkohlotařam J. Brařtin t. par dseedafchanas wadiřchanu un runu — par pařřubinařchanu dseedafchanu wairaf kořpt, kura buhtu eeřpeřjuři tohs dařchadus řchur tur dšīrdamus ne-

tikumus no jaunēktu řīrdim īřnīřzinahť. Wehleřams buhtu, ka lařitaji nu wehl řīpīrať dalību nemtu pee grahmatu lařfchanas un ka dseedataji ari, nu netīř řcho pehđīgu reīřu — par ko teem gauřchi pateizohs — mums preeřīgu wafaru řagahđatu, par ko teem uř preeřfch-deenahm daudř laimes wehleju.

M. Ar.

No Walfas. Ta behđu wehřis: „Kronwalda Attis miris“ kad ta Walfā nonahje, ari řcheit ne masumu tauteeřchu řkumjus darija. Netīř ween teem řīrdōs řahpeja, kas wīnu waigu waigam bij redsejuřchi un pařina, bet ari teem, kas nebija wīnu ar azim redsejuřchi, bet tīř wīnu pařina no wīna kreetneem darbeem, kas pilni tautas mīhleřtibas un dedřiga gara. Ko řchis kreetnais tautas dehřs řawai tautai par labu strahđajis, to jaw „Balt. wehřt.“ un „Mahj. w.“ řawā laikā peemīnejuřchi, tadēhl par to neko wairō neteīřřchu, bet tīř to peemīneřchu, ka ari dařchi řcheitan par to preeřajahs, ka Rihgā komiteja fařtahjuřehs, kas grib par to gahđahť, ka mīřta un dahrga aīřgahjuřcha famīřija nebuhtu beř apgahđneeka, bet tauta labpraht tai palihđřetu, ta wihra pakaf-palīzejeem, kureř řawā īřřā dšīřwes laikā ne garīgus ne ari meēřīgus řpehřlus taupīdamōs, par řawu tautu ar īřřtu tautas dehřla řīrdi, pilnu mīhleřtibas un dedřiga gara strahđajis un publejees. Lai Deews wairo tauteeřchōs uř ta darba wīnu řīrdīs mīhleřtību, ka tee ar dewīgu rořku palihđř teem, kuru apgahđneekōs tagad řalđi duř řawā dšēřtrā kapīnā, meerā no řaweem darbeem un meerā ari no řaweem eenaīđneekeem un řkaugeem. Ari zereřams, ka Walzeneeřchi dařchi ari řawu ahřtawīnu upurehs tahđam řwehřtigam un mīhleřtibas pilnam darbam un noluhřkam. Šalđi duřtu kreetnais Latwju tautas dehřs, kas par řawu tautu īř publejees. Tu lai gan tagad eřī no mums řchķīřrees, wairō muřřu wīdū nebuhđamōs, tomēhr tu palīřī un buhřī arweenu mīřtā peemīnā muřřu řīrdīs un dařchi tautas dehři wehl wehřlakōs gaddōs par tewi runahs un tewi mīhři peemīnehs. Duř řalđi jaukā meerā, preeřīgā augřcham zēřchana, fanēmdamōs to krohni, ko Deews tīzīgeem dohđ par algu. Kahđōs Walzeneekōs.

Wehl no Walfas. Kā jaw arween pīřřfehtās, tā ari te arween wairaf eewełkahs uř dšīřwi. Par ziteem neko řcheit nepeemīneřim, tā tīř par meitahm, kas řemju gruhťu dšīřwi apnīkufchās, nu mekle weeglafi maīřiti ehřt un par „pīřřfehtas mamřelīti“ palīřt. Kā dařchāi tahđai weeglas dšīřwes mekleřajai jaw īř nogahjīs, ka meitas krohni pīřřfehtā weegli ari pařpehřeja, to man řcheit newaīřadřehs teīřt, jo masums nebuhs, kas tahđas buhs jaw redsejuřchi un peedřīhwojuřchi. Kad pīřřfehtā pee kreetneem kungeem eeť deenehť, tad wehl nekās, bet dařcha laba gan řchahđā un tahđā weetā lađu laīřīnu padeene un tad wehřlak paleeť par „uřpařetaju“ (řcheit es wairaf par to neteīřřchu). Šemju řainneeki tagad newar meitas dabuht pat par leelaku lohni, tadēhl ka truhřřt, dařcha laba uř pīřřfehtu aīřeeť „weeglakā dšīřwē.“ Bet pīřřfehtās war deeneřneezes katru břiđdi atrāřt un dabuht; apdohmatees waīřaga tahđahm meitahm, kas uř pīřřfehtu deenehť grib eeť, ka ari weeglakā dšīřwē ari weeglafi řawu dahrgako meitas krohni war pařpehřeht un tā apřmeeklā wehřlafi palīřt un buht. Šemju puīřīs nelabpraht no pīřřfehtas preeřehs, bet luhřlahs pats řemju gairā auguřchu řelēnite, nēka tahđu, kas pīřřfehtas gairu druřlu warbuht jaw panahřufe. Tā ari, kad tahđā pīřřfehtas deeneřneeeze teeť preeřeta, wīnai ja-eeť tikai pee pīřřfehtneeka prařta strahđneeka, kur ari deefgan gruhřtibas.

Jo pilsēhtas strahdneeki wišwairat tahdi, kurei pat no ſee-
was pa ſeenu teef uſturetī, kad waſara beigta un ari waſa-
ras peina iſlaidiſta.

Meitas, meitas! ne-eita wiš til daudš pilsēhtās weeglu dšihwi
mekleetes!
R. M.

No Saratowas teef ſinohts, ka tur teekoht daudš ſirgi ſagti
un ſagšhana nereti ſohti pahdrohšchi iſdarita. Eſoht leelaš
beedribas, kaš ſcho amatu ſohpjoht un ſagtohs ſirgus nowe-
doht, kulbās eepakatus, uš tahtahm puſehm, tā ka ne pehdas
newar redſeht. Ziti atkal peekatoht pakawas ariſhgarniſti, jeb
uſmauzoht ſirgam ſahbakus kaſjās. Bet ſcheem meistarceem
eſoht ſimti un atkal ſimti, kaš atkal peina zaur to dſenoht,
ka iſohg ſirgus un dſen tohs meſchā; paſchi tad atkal eet un
pret maſku apſohlahš uſmekleht, jeb uſdohd teefai, ka ſirgš
teem palihdiš un peepraſa ſipru baroſchanaš maſku. Ja
ſahſ pehdas dſiht, tē ſirgš ir nokautš un kad ne wairat, tad
ſirga ahda ir ſagta peina.

Ahrſemes ſinas.

No Bahzijas. Ziriš Biſmarke no Spanijas kehnina Al-
fonso ir dabuſis Spanijas augſtako gohda ſihmi jeb ordeni,
kuru noſauz par „ſelta ſliſhu.“ No ſchihš gohda ſihmes pa-
wiſam tikai ir 50 gabali. Scho gohda ſihmi dabuhn pa
leelakai datai waldbneeki waj printſchi. Kad nu kaſhš no ſchi
ordena neſatajeem nomirš, tad teef weenš ordens brihwā un
ar to war zitu apgohdinaht. Weidſamā laikā nu bija zaur
mirſchānu weenš „ſelta ſliſha“ ordens walā un to bija no-
dohmajušchi peeſchfirt Maſ Mahonani, bet wehlat noſpreeda,
to doht Biſmarke.

— Kā jaw reiſ, no Bahzijas ſinodami, peeminejam, tad
katotu tautas weetneeki iſſajija preteſtibu pret to daudš reiſ
mineto pahweſta rakſtu. Tagad katotu tautas weetneekš iſ
Schleſijas iſlaidiſ rakſtu Schleſijā, lai katoti iſſaſoht preteſtibu
pret pahweſta rakſtu. Kā rahdahš, tad ſchihš uſaizinaſchanaš
rakſtš nepališ beš eeſpehjaš, jo Schleſijas katodš rohdahš
jaw laba teefa tahdu, kaš ſahſ ſawu balſi pret pahweſta rakſtu
pazelt. Schi gara mohſchānahš ir deeſgan eewehrojama.

No Franzijs. Iſgahjuſchā numurā telegrafa ſināš peemi-
nejam, ka Franzijs jauna miniſterija ſaſtahdijuješ, tagad kaſhu
wahrdū ſajiziſi pahr jauneem miniſtereem. Wiſpahri pahr jauno
miniſteriju ſpreeſchoht jaſaka, ka wina rahdahš tahda, kaš ſchim
brihſcham ta derigata preeſch Franzijs, jo ir par miniſtereem
eezelti kreetni un teizami wihri. Biſſe ir eekſchigu leetu mi-
niſteris un ari miniſterijaš preeſchneekš; wiſch ir ſtingeš ſa-
pulzeš waditaješ, ka wiſch tautas ſapulzeš preeſchneekš buh-
damaš to parahdijiš. Republikaneeſchu partijai wiſch ne-eſoht
ihſti draugš, jo republikaneeſchi winam deeſgan pretojuſcheeš
un winu kaitinajuſchi. Tee diwi miniſteri, Diſohreš un Saijs,
jaw ir bijuſchi miniſteri tai laikā, kad wezaiš Djehrš bija re-
publikas preeſchneekš. Wini abi ſaproht kreetni ſawu amatu,
weenš teefas-leetas un ohtrš naudas-leetas jeb ſinanžu-buhſchānu.
Wallons, kaš preeſchlitumu preeſch ſenata ſaſtahdiſchanaš
iſſtrahdaja, ir ari miniſterija uſnemts. Garidſneeki bija wina
uſnemſchānai preti, tapehž ka winam eſoht brihwprahtigaš doh-
maš un zenſchānahš tizibaš leetas. Wallona ſinaſchānā buhš
mahžibu- un ſkohlū-leetas, un waram zereht, ka wiſch
ſchimi darba laukā labaki un kreetnaki ſtrahdahš neta wina
preeſchgahješ, kaš par daudš paklauſija garidſneeku padohneem.
Kara-leetu miniſteris ir Siſſeješ; winam wiſu maſak buhš pahr

partijahm ko ruhpeteeš, jo wiſas partijaš eekſch tam weeno-
chiš, ka Franzijs kara-ſpehlu wajaga pawairoht.

Tautas ſapulžē tika no Biſſe preeſchā laſihšs programs
(ſaſtahdijumeš), pehž kura jauna miniſterija nodohmajuje ſtrah-
dahht. Schini rakſtā iſſajitas dohmas, kaš republikaneeſcheem nemaš
nebijuſchāš pa prahtam, jo miniſterija eſoht nodohmajuje, ne-
weenas partijaš gara neſtrahdahht, bet tikai par meeru un kaht-
tibu gahdahht. Kad nu Biſſe mineto rakſtu bija preeſchā la-
ſijiš, tad wiſch ſapulži uſaizinaja, lai ta ſawas dohmas tuh-
lit iſſaſoht, ja ar miniſterijaš programu nebuhtu ar meeru.
Weena ſapulzeš data klusu zeeta, ziti iſſajija ſawu labpatil-
ſchānu. Tee apſpreeſchanaš tahš deenas ſehdeſchānā nenahza.

No Spanijaš. Tā kā ſchim brihſcham nekahdi ſwariqi no-
tikumi Spanijā naw notikuſchi, lai apſkatiſimeeš to politikas
buhſchānu Spanijā pa kehnina Alfonso diwi mehneſchu wal-
diſchanaš laiku, un to daroht mums tee paſchi wahrdi jaſaka,
ko Kanowas de Kaſtillo ſajija, dſirdedamaš ka Alfonso eſoht iſ-
ſaſaukts par Spanijaš kehninu, prohti wiſch teiza: „Wiſš,
kaš ſchodeen noteef, ir notiziš par agri.“ Un tā ari ir, jo
kur tikai paſkatameeš, wiſur atrohdnam, ka waldbai truhſt
drohſchibaš un ſinaſchanaš, kaš ihſti katrā brihdi darams un
waldbas wihri ari neleekahš buht tee labakee un gudrakee
preeſch ſaweem amateem. Jaunaiš kehninſch beš ſawu mi-
niſteru padohnu neko nedara, wiſch teem pilnigi paklauſja.
Miniſterija atrohdnahš diwi partijaš, no kurahm katra grib wir-
rohtu dabuht. Ta weena partija ir brihwprahtiga un grib,
lai Spanija tittu pehž mihju laika gara un zenteeneem wal-
dita, tā ka zitas leelwalſtiš Giropā; ka ohtra partija, kurei ſau-
zahš tee „moderados,“ grib pagahjuſchu laiku buhſchanaš ee-
grohſiht Spanijā, ka taš taniš laikšs bijiš, kad wehl kehni-
neene ſabella waldbija, kur brihwiba bija apſpeeſta tizibaš- un
politikas-leetas. Kad Alfonso tika eezeltš par kehninu, tad
brihwprahtigai partijai iſdewahš, ka jaunaiš kehninſch ſahka
tā waldiht zaur ko tautas uſtizibu tā ari zitu walſtu uſtizibu
eemantoja, bet ilgi ſchi brihwprahtiga waldiſchāna nepaſtah-
weja, wina ſahka pahrgrohſiteeš. Ta wezu laiku partija (prohti
tee moderados) ſahka dabuht pahr brihwprahtigeem wirſrohtu.
Kad uš kara-laika kehnina waldbiba neſpehja Karliſtus pah-
wareht un pee meera peeſpeeſt, tad tee moderados eeteiza, ka
waldbai wajagoht garidſneekuš, kaš tagad peekriht Don
Karloſam, dabuht uš ſawu rohtu, gan tad Karliſtus pah-
ſpehſchoht, un tapehž tika daſchi brihwprahtigi nolikumi at-
zelti, ko kehninſch eeſahkumā bija par derigu aſiniš un pa-
wehlejiš. Bet garidſneekeem ar kaſhda brihwprahtiga nolikuma
atzeſchānu ween jaw nepeeteef, ja pawiſam brihwiba tizibaš
leetas neteef aiſleegta un tapehž Don Karloſam wairat peeke-
rahš. Politikas ſinataji ſpreeſch, ka pahweſti ari wairat tu-
roteeš uš Don Karloſa puſi un ahtraki no wina neatlaidi-
ſchoteeš, lamehr Karliſti uš kara laika buhtu pawiſam ſakauti
un pahrguhti. Ka kehninſch Alfonso tagad negrib tizibaš-brih-
wibu, to no tam redſeja, ka wiſch neta ne-atbildeja un nepe-
mineja no tizibaš brihwibaš Anglijaš un Bahzijaš wehſnee-
keem, kad tee no wina tika ſanemti un tee iſſajija, ka zereht,
ka tagadeja kehnina waldbiba Spanija gahdaſchoht par tizibaš
brihwibu. Ja nu kehninſch uš ſawa waldbiāš krehſla grib
paſtahweht, tad winam wajadſetu ſohti apdohmigi un gudri
ſtrahdahht un ihpaſchi winam buhtu wajadſigš weenš gudreš
ahrigu leetu miniſteris. Jaw iſgahjuſchā numurā peeminejam,
ka bija nodohmajušchi, leelwalſtiš lubgt, lai palihdoht pee iſ-

ihgſchanas ar Karlſteem. Schahdu nodohmn atmets un leelwalſtis labpraht ari nebuhtu to darijuſchas, kamehr Spanijas waldischana til neſtingri karofchana ſturahs. Ar iſlihgſchanu ar Karlſteem ari arweenu paleel gruhtaki, jo wairaf Karlſteem idohdahs ar karofchana, jo wairaf Don Karloſs praſa no lehnina Alſonſo, ta ka Alſonſo newaretu ne apſohliht wiſus Don Karloſa nolihgumus iſpildiht. Wiſu, lo nupat fajijam, lohpâ fanemoht un apdohmajohht ari naw nekahds brihnims, ka Alſonſo brihſcham uf tam dohma, ka buhtu no waldischanas ja-attahpjahs. Ka Alſonſo wezaka mahſa greſene Girgenti winam par padohmu deweju uf Madridi atnahluſe, to ari jaw iſgahjuſchâ numurâ peeminejam. Tagad wehl japeemin, ka marſchals Serrano, kas bija Spanijas republikas preeſchneeks un no Spanijas aigahja, kad Alſonſo tika paſludinahts par lehninu, — marſchals Serrano nu atpakal nahzis un lehninam ſawu deenastu peedahwajis. Rehniſch wiinu fanemdams fajijis, ka generati un wihri no ſwara winam eſohht wajjadſigi, lai waretu walſtei meeru ſagahdaht. Ka leekahs, kad zaur marſchalu Serrano tiks faſtahdita jauna miniſterija, kas buhs brihwprahtiga. Ari ſchihſ miniſterijas uſdewums buhs, Karlſtus iſnihzinahht. Kamehr Karlſti wehl ſpehj karohht, tamehr Alſonſo waldischana ſtahw uf wahjahm kahjahm.

Sinas is Kreewu wehſtures.

Kreewu ſeme, muhſu mihta Kreewu ſeme, ir lihds ſchodeen ta wiſu labaka un wiſu tahtal iſplatidamahs walſtiba wirs ſemes. Wina war preezatees, ta tai tagad ir pilnigs eelſchligs meers un ta ta ir paſargata no daſchadahm uſbruſchannahm. Gedſihmotaji war preezatees, ta teem ir labs un ſchehlfirdigs wal dineeks, apakſch kura waldischanas meera un preeka dſihwoht war.

Bet ne weenumehr ar Kreewuſemi ta ir bijis, ne weenumehr bij Kreewuſeme til leela un til meeriga ka tagad. Gefahkumâ bij ta maſa, neſpehzigâ un dauds bij winai lo zihnitees ar eelſchligeem un ahriſegeem kareem.

Kreewuſemes ſemelôs dſihwoja preeſch tuhſtoſch gadeem Slahwi. Slahwi puhlejahs ar ſemes lohpfchana, wineem bij pilſehtas Rjewa un Smolenſka pee Dnepras upes, un Polozka pee Dangawas. Kreewuſeme nepaſtahweja toreis weenâ walſti, bet bij dalita wairaf dakâs, kuras dauds reis weena pret ohtru karus weda, un weena ohtru uſwineja. Pehdigi, wehledamees ſchâi behdigai buhſchana galu dariht, iſwehleja 862. ſewim wal dineeku, firſtu Ruhriku. No ta laika ir Kreewu walſte, jeb Kreewuſemes eefahkums. Winas galwas pilſehta bij Nowgoroda, pee Wolkowas upes.

Ruhrika pehznahkami iſplatija Kreewuſemi tahtaki. Dleges uſwareja un eenehna Smolenſku, Rjewa un laimigus karus weda ar Greekeem. Swiatoflawâ, Zgora dehls, weens no Ruhrika dehlu dehleem, eenehna ſawâ waldischana wiſas ſemes lihds Dohnawas upei. Wina dehls Wladimirs leelais, kas wal dija no 980. lihds 1015. gadam, peenehna Greekufriſtigu tijibu 988. gadâ. Sawâ galwas pilſehta winſchlika kriſtiht ſawu tautu un iſnihzinaja wiſas elladeewu bildes, kuras Slahwi lihds tam laikam peeluhdſa. Preeſch ſawas nahwes iſdalija winſch wiſu walſti diwpaſmit dakâs apakſch ſaweem dehleem. Wirswaldiba tapa atdohta wezakajam dehlan, Rjewas leelfirſtam. Bet ziti brahli negribeja winam paſlauſiht; zaur to iſzehlahs kari. Warena Kreewu ſeme ſakrita

nu dauds maſas, neſpehzigâs firſtu walſtis, kuras weena ohtru wajaja zaur kareem un aſins iſleefchannahm.

No toreisejeem firſteem pelna ſlawu Jaroflows, Wladimira dehls, kas wal dija no 1019. lihds 1054. gadam. Tas dewe Kreewuſemei likumus apakſch ta wahda „Kreewu taiſniba“ (Руская Права) 1020. gadâ. Tai laikâ dſihwoja ari gudrais un tiſlais leelfirſts Wladimirs Monomachs, Wſewaloda dehls (1113. lihds 1125.) Winſch ſaweenoja dauds firſtu walſtibas ar leelfirſta walſtibu, un zehla atkal gaismâ agraku wal dineeka waru, bet tiſkai uf iſfu laiku. Pehz wina nahwes eefahlahs atkal kari. Kreewu ſeme, iſdalita dauds dakâs, palika arweenu neſpehzigaka un neſpehzigaka.

1224. gadâ uſbruka Kreewuſemei Mongoki, jeb Tartari un ſalahwa Kreewuſ peewalgas upes. Genaidneeki aigahja atpakal uf Aſiju, bet 1237. gadâ greeſahs atpakal ar 500,000 kara-wihreem, un eenehna gandrihs wiſu Kreewuſemei: wini palika ſtahwoht kahdas ſintu weſtes no Nowgorodas. Dauds Kreewu firſti un ar wineem dauds tuhſtoſchi brangi kara-wihri, bij krituſchi tanis laujâs. Moſlawa, Wladimira, Jaroflawa un dauds zitas pilſehtas bij iſnihzinatas, bet tas wiſubreeſmigakais bija, ka Kreewija bija palikuſe par Tataru apakſchneeci un ka tai bija meſli jamakſa Tartareem. Kreewuſemes firſteem wajjadſeja nu no Tartareem paewehles fanemt. No ta laika Kreewu firſteem bij ſlawens leelfirſts Alekſanders Newſkijs, Jaroflawa dehls. (1252. lihds 1264.) Winſch dabuja to peewahrdi no tam, ka uſwareja Sweedrus pee Newas upes.

Simtu gadus pehz Mongolu uſwareſchanas, eefahlahs ahtri Rihtôs kahda walſtiba ar wahrdi „Maſkawas walſtiba“ pazeltees, kas daſchas zitas firſta walſtibas ar ſawu walſtibu ſaweenoja. Bakarôs atkal pazehlahs leelfirſta walſtiba „Leifſchi,“ kura wehlah ſaweenojahs ar Bohteem.

Wiſuwairaf palihdſeja Kreewuſemei eefpehjinatées Moſkawas leelfirſts Dimitrijs Donſtojs (no 1362. lihds 1389.) Winſch ſaweenoja dauds firſta walſtis un uſwareja Tartaru kahnu Dlamai 1380. gadâ. Bet wiſupilnigako atpeſtiſchana no Mongolu jeb Tartaru juhga, kas 200 gadus Kreewuſ ſpaidija, iſdarija leelfirſts Jahnis Leelais, Waſita dehls. Winſch neween atſwabinjaja Kreewuſemei no Tartaru juhga un meſlu maſſaſchanas, bet ari ſalahwa winus paſchus un eenehna winu walſtibu 1502. Jahna Leela dehla dehls, Jahrs Jahnis Waſita dehls, uſwareja Tartaru walſtibu Kaſanu 1562. gadâ. Aſtrakanu 1557. gadâ. Apakſch wina waldischanas palika ari plaſcha Sibirija Kreewuſemes pawalſte (1581). Jahna ſlimigais dehls Feodors atdewa waldischana ſawam radineekam Borifam Godunowam, kas labi un gudri wal dija, bet gohdlahrigs buhdams, tihloja pehz Jahna ohtra dehla Dimitrija dſihwibas, un pehz Feodora nahwes, pats tika par Maſkawas zahru. Dewes ſtrahpeja wiru par ſcho ſaunu darbu. Kahds muhks, Gregors Atrepjews, aiſbehdiſis no Maſkawas uf Bohteem, iſdewahs ſewi par Zahra dehlu Dimitriju, kas no nahwes iſglahbees, dabuja tur palihdſibu, ſpeedahs ar leelu pulku kara-wihru Kreewuſeme, ſalahwa un dabuja uf ſawu puſi Godunowa kara-wihrus.

Pehz peepeschas Borija nahwes, (1605.) Atrepjews cegahja Maſlawâ un uſlahpe Zahra trohni; bet Kreewi aſina drihs wina wiltibu un ſawu waldischanohs. Laundaris tapa no kauts; nemeeri, pretofchanohs un aſins iſleefchanas plohfijahs pehz tam aſtonus gadus. Bohli eenehna Maſlawu. Swee-

dri usbruka Seemel Kreewufemei. Nebij wairs Kreewufeme ne waras, ne kahrtibas, ne meera.

Schimi breefmiġa laikā, firsts Dimitrijs Pascharskijs, Mikaita dehls, un Mišhegorodas kophmanis Kofma Minins apnehmahs fawu noguruschu tehwiu atswabinacht no tahm grubtahm nastahm. Kara-pullu fapulzinajuschī gabja us Maškawu (1612). Pascharskijs, sem kura wadišchanas bija tee ziti kara-wadoni, aisdina Pohlus no Kreewufemes, un galwas pilsfehsta, kas nu bija atswabinata iswehleja 3schā Merzi 1613. gadā par Zahru Mikaili Romanowu, Feodora dehlu. Zahrs Mikails Romanows waldija no 1613. lihds 1645. gadam. Winšch salihga meeru ar Pohleem un Sweedreem, apmeerinaja Kreewufemi, peešawinaja fawai walstibai Sibirijas semes un walstis un isplatija Kreewufemes rohbeschas lihds Kamšchatkai. (1635.) Wina dehls, Zahrs Aleksejs deive Kreewufemei likumus, apafsch ta wahrda „Уложение“, ušwareja maso Kreewufemi, kuru Tartaru waldišchanas laikā Pohli bij panehmušchi. Leelakais Kreewufemes waldineeks, un weens no leelakeem wihtreem wišā wehsture bij wina dehls, Pehters I., kas waldija no 1689. lihds 1725. gadam, un peenehma Keisera wahrdu. Winšch pahrgrohšija pawišam Kreewufemi, dewa tai jaunās eeriktes, fagatarwoja sloti un armiju, islaida dauds swarigus likumus, dibinaja daschas teefas, un eegrunteja daschadas skohlas. Winšch eenehma no Sweedreem Widsemi, Igaunu semi, Ingermansemi un weenu datu no Piau semi un uswareja Sweedrus tai flawenā kaujā pee Boltawas. Winšch ušbuhweja Pehterburgu (1703). Apafsch wina waldibas eestiprinajahs Kreewufemes andele, iszehlahs daschadi fabriki, atdarajahs bagatibas awoti un Kreewufeme tapa weena no spehzigatahm un warenakahm Ciropas walstim. Kas tā waldijis, tas ir nemiršigs wehsture un tautas peeminā. Pehz Pehtera Leelaja wina laulata draudsene Keisareene Katarihne I.

Keisareenes Annas, Zahna meitas, waldišchanas laikā Kreewi weda laimigus karus ur Turkeem, apafsch Minika wadišchanas. Pehtera Leela meita, Keisareene Elisabete, kura bi jlaba un mihliga waldineeze. Winas waldišchanas laikā nehma Kreewufeme dalibu pee septingadu kara ar Pruhšcheem. Pehtera Leela dehla dehls, Keisers Pehters III. schlinkoja Kreewufemei meeru un isdewa derigus likumus. Wina taulata draudsene, Keisareene Katarihne II., waldija no 1762 lihds 1796. Wina darija flawenu un aplaimoja Kreewufemi. Winas waldišchanas laikā, flawenee kara-wadoni Numanzows un Suworows, isnihziwaja zaur uswarešchanu Turku waru Ciropā un speeda winus Kreewufemei atdoht Krimu un Otšakowstas provinzi. Balta Kreewufeme, Leišchi, Bolimija, Podolija, kuras nemeera laikos no Pohleem bij panemtas, tapa atkal no Katarihnes eeguhtas. Kurseme padewahs pate ar labu prahtu. (1795) Keisera Pahwila, Pehtera III. dehla waldišchanas laikā tapa Suworows flawens zaur uswarešchanahm Italiajā. Grusija padewahs labprahtigi Kreewu walstibai. (1801.)

Keisers Aleksanders I. Pahwila dehls waldija no 1801. lihds 1825. Winšch bij lehns, labs un mihlīgs waldineeks. No wina tapa Piaušeme, (1809) un Befarabija uswareta un eenemta. 1812. gadā lihds tam neušwaramais Franzijas Keisars Napoleons Bonaparte eelausahs Kreewufeme ar warenu kara-spehku. Kreewi kabhahs atpakal, un iskahwuschees ar Franzuscheem pee Barodinos, tapa speesti Maškawu atstahk. Bet Franzuschu preeki nepastahweja ilgi. Maškawa tapa leesmu upuris. Napoleons tapa speests us behgšchanu, jo Kreewi,

waditi no kara-wadona Kutosowa, bij tam us pehdahm. Afinaias kauschanahs, niknais auktums un bads bij Franzuscha kara-pullus nespehzigus darijis, un fikai mas pulzinsch fasnedsa Franzijas rohbeschas. Nahkoschā gadā weda Aleksanders I. fawus pullus us Wahšsemi, un pehz tam kad bij ar Austreescheem, Pruhšcheem un zitahm Wahju walstim salihgums noderejis, atswabinaja schihs semes zaur kauju pee Leipzigas (1813) no Franzuschu juhga. 1814. eegahja tas Franzija, eenehma Parihsi, nogruhda Napoleonu no trohna un eezehla wina weetā kehniņu. Pehz tam faweenojahs Kreewufeme ar Pohleem, un jauna Ciropas eedališchana tapa no wišeem waldineekeem Bihnes kongrese 1815. g. apstiprinata. Aleksanders I. isplatija fawā walsti sinaschanas un kauschu apgaismoschanas.

Keisera Nikolaja, Aleksandera I. brahla laikā tika westi un laimigi beigti kari ar Persiju un Turku semi, un Kreewufemes lablahšchanahs tapa apstiprinata un apdrohšchinata zaur Kreewu likumu isdohšchanu. Ohtris karš ar Turkeem jeb Krimas karš, tika pabeigts zaur Parihes meeru (1856.) muhsu Kunga un Keisera Aleksandera II. laikā, kas 1855. gadā 19. Februari waldišchanu usnehma. Anglija un Franzija: dauds Angtu un Franzuschu kara-kugi usbruka Kreewufemes krašteem; Sewastopoles, lohti stipris zeetofnis Krimā, tika pehz 11 mehneschu duhšchigās aistahwešchanas uswaretas.

No ta laika eesahlahs jaunās nodalas Kreewu wehsture.

19. Februari 1861. gadā tika islaista manifesta par flaušibas jeb dsimtubuhšchanas nozelschanu.

8. Septemberi 1862. gadā tapa swehtita Nowgorodā Kreewufemes tuhstohsch gadu pastahwešchana.

Apafsch tagadeja no wišeem mihleta un gohdata Kunga un Keisera waldišchanas, Kreewu walsts apafschneeki juhtahs lohti laimigi un wehlahs, lai scho Semes-tehwu Deews ilgi ušturetu.

R. Matšcherneeks.

Maksts is Itšchiles.

Itšchiles pagastam beidsamo gadu Mahrtnu deenas no leela swara un wehrtibas tapušchas. Mahrtnu deenā tapa jauna pagasta skohla (kehku skohla) eeswehtita. Schahs staltas un glitas muhra ehlas eeswehtišchana tika pašchā Mahrtnu deenā, pehz ihpašcha prahtigi fastahdita programa glihti zauri westa. Draudses mahzitajs tureja kreetnu runu par usmudinajchanu pehz dsihšchanahs us skohlahm, isklaidrodams ari to, ka Itšchiles pagasts to gan nebuht ne-efohht eewehrojis neds tas tam prahtā schahwees, bet tas tomehr gadijees, fawas jaunusjeltas skohlas eeswehtišchanu nolikt us Mahrtna Luthera deenu, tā to wifuderigako preeksch skohlu eeswehtišchanas. Ta laika skrihwera palihgs A. Mikkeljohn E. nolajija skohlas ušbuhwes isdohšchanas rehlinu, un garaku runu turedams, pateizahs pagasta waldišchanas wahrdā wišeem teem, kas pee skohlas uzšehchanas peepalihdsigi bijuschī. Saimneeka meita Latte Rasmann, kura kehku skohlas wezā ehla fawu mahzibas laiku beiguse, tureja brihwi kreetnu runu un pateizahs fawu lihds-skohlneeku wahrdā wišeem skohlas gahdneekem par to eelšch wezahs ehlas wineem pasneegtu mahzibu, jaunai skohlai salošchanu un weiksmi nowehledama. Pa starpahm dšeedaja Itšchiles wihtu kohris. Kunas un dšeesmas eepreezeja lohti fapulsejušchohs. — Mahrtnu deena tuwojahs mums gluschi klusu, te atnahk no grunts kunga, Rihgas pilsfehsta kafeskollegijas, wehstule, zaur kuru tohp Itšchiles pagastam uš

wina agraku luhgſchanu atwehlehts, wina ohtru pagasta ſkohlſu (Elſſſchanu ſkohlſu) derigaki pahrbuhweht un tai lihdsſahs ari pagasta mahju uſzelt, preeſſſch kam Mihgas pilſſehta to waijadſigu grunti dohſſchoht. Tani paſchâ laikâ bija ari Zſſſchſiles abu jauktu Auſtruma un Reetruma dſeedataju kohru lohzeſki ſawâ ſtarpâ ſarunajuſſchees, woi newaretohſt wini Mahrtina deenâ Auſtruma-kohra ſapulzes weetâ, (Rehku ſkohlâ) ſaeet un weens kohris ohtram ſawas dſeeſmas preeſſſchâ ſtadhht. Pee ſchahs ſarunaſchanahs ari ween palika un netapa newaſ gruntigi norunahts un no abeem kohreem ta noſohliſſchanahs iſſajita, Mahrtinu deenâ Rehku ſkohlâ ſapulzetees, tomehr dabuja Reetrumeeſki pahri deenas preeſſſch paſchâs Mahrtinu deenas no Auſtrumeeſkem to ſinu, ta wini buhſchoht ſchohs Mahrtina deenâ pee ſewim gaidiht. Ru bija jataiſahs ar paſteigſchanohs, tomehr iſdewahs ari til taht, ta wiſi abu kohru lohzeſki Mahrtina deenâ Rehku ſkohlâ ſagahja un bija ari daubſ no ſawejeem lihdsi aiſweduſſchi. Pehz draudſigas apſweizinaſchanahs tapa kahda gariga dſeeſma iſ dſeeſmu grahamatas nodſeedata un ſtadhija pehz tam abi kohri weens ohtram ſawas ſſchettbaliſſigas garigas dſeeſmas preeſſſchâ. Abi kohru wadoni, pagasta ſkohlotaſi Diſch un Baumann f. l., Zihnuſchu pagasta ſkohlotaſi M. Kohrtan f. pagasta ſſtrihweris A. Wikkelfohn f. un ſainmeels Kohzin f. runaja uſ ſapulzejuſſcheem wehrtigus wahrdus, apraſſidami dſeedaſchanu, winaſ mehrti un labumus un uſmudinadami dſeedatajus pee ſaweem ſlaweneem noluhkeem neſchaubigi turetees. Tika ari ſchai reiſe bijuſſcha Zſſſchſiles dſeedataju wihru kohra karogs ſaur teem pee ſſcheem abeem jaukteem kohreem peebeedrojuſſcheem ta kohra lohzeſkem, jaukteem kohreem nodohts. — Pehz naturetas, no Auſtruma kohra lohzeſkem ſagahdataſ kohpu malites, tika laiſigas dſeeſmas dſeedatas un ſarunajahs pa ſtarpahm abu kohru lohzeſki par to, ta buhtu dſeedaſchana jo ſelmigaki kohpjama, pee ta wiſi ſtipri pahrlleezinati teizahs, ta Zſſſchſiles pagasta jauktu kohru dſeedaſchana nebuſſchoht apfluſti, kad paſchi dſeedataſi til ween to garu peepatureſchoht kaſ tohs ſchai deenâ wiſus kohpa ſaſauzis un lizis wiſeem negaidohſt, deeſgan pilnigus dſeedaſchanaſ ſwehtlus — ka kahdu nezeretu gadijumu peedſihwoht. — Bullſten 6 wakara ſchſſihrahſ wiſi, draudſigi atwadijuſſchees, zits zitam to wehleſchanohs peeſauſdami: uſ atkal redſeſchanohs nahloſchôſ pilnigôſ dſeedaſchanaſ ſwehtlôſ.“

Kauſchu kehſis Mihgâ.

Geſam pahre ſcha kehſa teizamo darboſchanohs iſgahjuſſchâ gadâ kahdas ſinas paſneegjuſſchi, gribam pirnis kahdu wahrdu ſajihſt par wina ſahſſſchanohs.

1869tâ gadâ R. Thomſona kungs Mihg. Latw. labdariſchanaſ beedribas komitejas ſehdeſchana lila preeſſſchâ, waj nezeretu labdariſchanaſ beedribai eetaiſihſt kauſchu kehſi, ſaur to leelu palihdſibu waretu paſneegt nabaga laudim. R. Th. f. ſawu preeſſſchlikumu jo plaſchi iſſtadhidamis, norahdija, ta no kauſcha kehſa atlezohſt diwſahrtigs labums, neween taſ labums, ta ſaur tahdu kehſi laudim teekoht paſneegts par lehtu maſſu weſeligs ehdeens, bet ari taſ labums, ta naw ja-eet wihruſchôſ ehſt, kur netik ehdeeni dahrgaki, bet ari lehti kahdu kaſpeifu nodſer. R. Th. f. ari bija iſreſſinaſis, zil naudas preeſſſch eefahſſchanaſ waijadſeſchoht, un ſajija, ta eefahſtumâ ar 500 rubteem (preeſſſch ihres, trankeem, ehdeeneem u. t. pr.) iſſtiſſchoht. Komiteja atrada ſcho preeſſſchlikumu par lohſi labu;

ari ta waijadſiga nauda tika apgahdata: D. Dohſche f. dewa 200 rubl. un J. Baumanna f., S. Martinſona f. un R. Thomſona f. galwoja katriſ par 100 rubl. Aprehſinajums bija riſtigs, ka to wehlati redſeja, kad kehſi eetaiſija.

Geſahſtums gan bija deeſgan maſiſſſch, bet kehſa nogruntejus bija lohſi teizams, ta ka kehſis gadu no gada wairaf uſplauka un tagad kreetnu plaſchumu ſaſneedſis, ta ka pehrnâ gadâ kehſa eekemſchanaſ bija lihds wairaf ka 6000 rubtu. Pahre weeglatu iſpraſſchanaſ kahdus ſkaiſtus ſchê uſſihmeſim iſ tauſchu kehſa rehſinumu pahrlkata par 1874to gada. Preeſſſch ehdeeneem tika 1874tâ gadâ iſleetati 29,208 mahrzinaſ galas, 53 ſohſis, 365 mahrzinaſ ſweeſta un tauku, 349 puhri kartupeſu 15½ puhri putraimu, 34 puhri ſirnu, tad 1180 mahrzinaſ graupes, 640 mahrz. riſſes, 1560 mahrz. kweeſſchu miltu, tad wehl 428 mahrz. ſchahwetu kohku anglu (ahboli, pluhmeſ, aprikoſes, roſſines), 440 mahrz. zukura un wehl daſchâs zitas preeſſſch ehdeeneem waijadſigas leetas. Gada laikâ tauſchu kehſi tika paſneegtas 74,572 porzijas. Ehdeeni ir labi un brangi ſagatawoti, un netikai tee praſtaſee laudis tauſchu kehſi ehſt, jeb iſ tauſchu kehſa leel ſew ehdeenu (ſupu, gatu, ſepeti) neſt, bet ari pee glihtakas tauſchu kahrtas peederige, kaſ grib par lehtaku naudu pa-ehſt.

Schis tauſchu kehſis, kaſ preeſſſch peezeem gadeem eefahſa ar 500 rubteem paradu, tagad jaw nahzis pee mantas, kaſ ir aprehſinata uſ 1284 rubl. 15 ſap., un prohſi 675 rubl. 37 ſap. ſkaidrâ naudâ, tad par 221 rubl. 43 ſap. galas un zitu ehdamu leetu krahjums, un inventars ar zitahm eerikſeſchanaſ wehrtibâ 387 rubl. 12 ſap.

Zil derige ſchahds tauſchu kehſis, zil ta labuma un taſ paſlihdsibas wiſſſch nabaga laudim atnet, to gan katriſ prahtigs zilweſs lehti atſihſ. Wehs no ſawas puſes ſaweem zeen. laſitajeem gan to padohnu dohtum, kad wini uſ Mihgu atbrauſuſſchi, lai no-eet un eepaſihſtâhs ar muſſu Mihgas Latweeſſchu tauſchu kehſi, lai paſmele to ehdeenu, tad paſchi leeſinaſ, ta ſupa ir branga un gala gahrdi ſagatawota.

Schis tauſchu kehſis ir weens no muſſu Latweeſſchu darbeem, uſ to waram lepotees, un tapehz ari pateiſſim tam, pehz kura dohmahm un ar kura palihdsibu ſchis kehſis zehlees, pateiſſim ſirſnigi R. Thomſona kungam.

Nahloſchâ numurâ paſneegſim kahdu ihſu ſinu pahre labdariſchanaſ beedribu paſchu.

Sina pahre uſſaukteem Mihgâ.

Pehtera- un Dohmes-baſniſâ: johſtu-taiſtâſ Guparw Ed. Theod. Merz ar Annu Mariju Ottliju Geonriſh.

Zehlabâ-baſniſâ: Karl Bachmann ar Annu Leſſing.

Gertrudes-baſniſâ: dreimanu ſelis Jahnis Suhriht ar Annu Behtmann.

Jahnu-baſniſâ: fabriku ſrahdneels Zehlabs Kihwe ar Liſſi Steinberg, diſmuſe Ledding. Saldatſ atſtawneels Jahnis Pilſſehtneels ar Annu Klein. Zimmermaniſ Janis Weiſs ar Subli Brigge.

Mahrtinu-baſniſâ: ſaldats Karl Diemert ar Luiſi Immermann. Dahſneels Michael Stolſe ar Annu Herrmann.

Reformeeretu-baſniſâ: maſſiniſt Friedrich Guſtaw Weiſemann ar Wilhelmini Johanna, diſm. Feij, no Hinzemberga atſſkirta.

Sirſnigu paldees!

Wiſeem teem, kaſ pee ta muſikaliga wakara palihdſeja, to tai 25tâ Febr., preeſſſch nabagu behrnu ſkohlâſ kapitala dibinaſchanaſ iſrihloja, ar ſcho ſirſnigu paldees iſſata; ihpaſchi Richard, Swirôdin un G. Birk ſaunkundſchm wiſu leelaku paldees! — Taſ ſcho wakaru iſrihlođamas kundſes.

M o r a h d i s c h a n a

to 1. Merz f. g. islohsjetu ohtas leeneschanas 5 procentu naudas biletu ar usdewehm.

Ser. Nr.	Bil. Nr.	Winst. rubl.	Ser. Nr.	Bil. Nr.	Winst. rubl.	Ser. Nr.	Bil. Nr.	Winst. rubl.	Ser. Nr.	Bil. Nr.	Winst. rubl.	Ser. Nr.	Bil. Nr.	Winst. rubl.	Ser. Nr.	Bil. Nr.	Winst. rubl.			
186	42	500	3,379	8	500	6,948	42	500	9,806	33	500	12,240	42	500	15,222	25	500	17,312	3	500
171	43	500	3,523	22	500	7,035	38	500	9,812	33	500	12,318	2	500	15,241	50	500	17,631	1	500
268	46	500	3,560	34	500	7,102	47	500	9,844	35	500	12,390	44	500	15,327	12	500	17,662	41	5,000
278	39	500	3,569	17	500	7,262	25	500	9,888	50	500	12,603	50	500	15,410	30	500	17,712	47	500
397	16	1,000	3,651	29	1,000	7,307	21	500	9,924	10	1,000	12,690	27	500	15,435	11	500	17,739	44	500
455	19	500	3,744	49	1,000	7,360	36	500	9,997	28	500	12,740	40	1,000	15,488	47	500	17,830	7	500
535	44	500	3,777	1	500	7,561	22	500	10,015	30	500	12,761	43	500	15,501	20	500	17,969	25	500
611	24	500	3,789	12	500	7,600	22	500	10,026	1	500	12,856	47	500	15,507	7	500	17,971	35	1,000
714	41	500	3,925	6	5,000	7,653	8	500	10,031	43	500	12,923	46	500	15,702	46	500	18,018	42	500
763	35	500	4,075	6	500	7,675	33	500	10,041	12	1,000	12,940	49	500	15,736	35	5,000	18,029	33	500
1,007	22	500	4,078	29	500	7,680	16	500	10,166	49	500	12,942	15	500	15,762	26	75,000	18,041	40	500
1,142	5	500	4,088	20	8,000	7,707	48	500	10,192	26	500	12,999	20	500	15,834	5	500	18,073	41	500
1,301	8	500	4,113	33	500	7,760	34	500	10,197	49	1,000	13,157	19	5,000	15,856	13	5,000	18,089	29	500
1,306	26	500	4,225	10	5,000	7,761	36	10,000	10,235	25	500	13,258	29	500	15,985	7	500	18,178	50	500
1,357	14	500	4,273	38	500	7,922	50	500	10,401	20	500	13,400	6	10,000	16,055	39	500	18,202	36	500
1,362	34	500	4,313	33	500	8,130	14	500	10,639	44	500	13,505	30	500	16,091	42	500	18,205	11	500
1,413	26	500	4,365	39	500	8,323	21	500	10,852	35	500	13,558	32	500	16,120	12	500	18,209	40	500
1,427	2	500	4,472	36	500	8,379	42	500	10,875	36	500	13,594	10	8,000	16,150	37	500	18,221	44	500
1,606	7	500	4,496	26	500	8,384	20	500	11,010	7	500	13,668	32	500	16,165	1	500	18,280	37	500
1,706	41	500	4,594	8	500	8,446	25	500	11,026	40	500	13,696	38	500	16,195	3	500	18,291	9	500
1,743	50	500	4,661	17	500	8,490	35	500	11,196	19	500	13,722	3	500	16,196	31	500	18,328	27	500
1,816	31	500	4,702	14	500	8,505	50	5,000	11,255	40	500	13,801	44	500	16,261	44	500	18,397	18	500
1,865	18	500	4,773	20	500	8,511	9	500	11,265	2	500	13,905	24	500	16,289	20	500	18,432	18	500
1,873	19	500	4,902	33	500	8,520	35	500	11,269	34	1,000	13,938	19	500	16,309	9	500	18,493	39	1,000
1,968	44	500	5,118	17	500	8,599	48	500	11,279	43	500	13,973	30	500	16,340	36	1,000	18,602	34	500
2,088	49	8,000	5,190	13	500	8,614	27	500	11,307	24	500	14,063	26	500	16,381	32	500	18,680	47	500
2,106	29	500	5,203	34	500	8,666	30	500	11,310	43	1,000	14,111	38	500	16,413	12	500	19,023	7	500
2,159	28	500	5,216	3	500	8,722	43	500	11,403	2	1,000	14,154	46	500	16,415	35	500	19,036	37	1,000
2,183	12	500	5,294	37	500	8,777	36	500	11,476	29	500	14,308	14	500	16,624	19	500	19,149	3	500
2,356	17	500	5,346	33	500	8,875	30	500	11,636	17	500	14,418	7	500	16,670	12	200,000	19,150	23	5,000
2,681	36	500	5,495	14	500	8,998	32	500	11,653	14	500	14,576	45	500	16,780	49	500	19,216	10	500
2,684	46	500	5,611	18	500	9,032	30	500	11,707	13	1,000	14,604	7	500	16,781	31	1,000	19,438	21	500
2,738	26	500	5,648	48	40,000	9,039	23	1,000	11,710	10	500	14,631	26	500	16,875	26	500	19,474	14	500
2,768	17	500	5,651	4	500	9,084	36	500	11,752	45	500	14,637	48	500	16,945	44	500	19,474	25	500
2,902	47	500	5,943	27	500	9,100	25	500	11,799	39	500	14,674	7	8,000	17,000	21	500	19,503	35	500
3,001	14	500	5,961	24	500	9,107	13	500	11,837	3	500	14,698	44	500	17,051	30	500	19,608	1	500
3,057	12	500	6,151	36	1,000	9,250	28	500	11,943	47	25,000	14,740	10	500	17,100	40	500	19,645	46	500
3,093	19	500	6,248	30	1,000	9,360	41	500	11,964	43	500	14,805	38	500	17,101	42	500	19,687	12	500
3,113	30	500	6,267	12	10,000	9,371	40	500	12,045	16	500	14,919	49	500	17,103	9	500	19,714	41	500
3,200	17	500	6,319	5	500	9,582	33	500	12,079	16	500	14,926	47	500	17,113	23	500	19,791	2	500
3,203	7	500	6,460	8	500	9,627	5	500	12,097	6	500	15,049	41	500	17,150	7	1,000	19,909	15	500
3,301	5	500	6,702	5	500	9,646	3	500	12,141	7	500	15,110	17	500	17,241	39	500	20,000	22	500
3,367	11	500	6,849	32	500	9,719	38	8,000	12,150	37	500	15,219	10	500	17,265	27	500			

Kohpa 300 winesti par 600,000 rubleem.

Kuras biletes zaur lohsejchannu atpafat teef nemtas un us preefschu wairs nederehs.

Series numuri: 30. 220. 919. 1,144. 1,392. 2,316. 2,453. 2,528. 2,903. 3,566. 3,639. 4,242. 4,318. 4,978. 5,095. 5,243. 5,495. 6,092. 7,206. 7,854. 8,184. 8,353. 8,901. 9,841. 9,910. 10,006. 10,705. 11,071. 11,239. 11,978. 12,730. 12,815. 12,861. 13,843. 14,132. 14,636. 14,718. 15,094. 15,179. 15,411. 15,538. 15,556. 15,741. 16,508. 16,663. 16,882. 17,077. 17,299. 17,614. 18,381. 18,810. 19,504.

Atbildedams redaktores Ernst Plates.

Sludinaschanas.

Janni zilweki,

las Wabju un Latneeschu walodu kretni proti, slohlotaju seminari, real- jeb kreisflohlas augstafahs klases pabeigufcht un gatawi buhu par turimehmo flohlotajecm palikt, teef usajzinati pefajitecs pee Koltracht mahjitaja 1. (Pasivat St. Mathiae per Wolmar) jeb pee R. Schulz mahjitaja 1. Jelgawa, fur hahitahs fahas dabuh.

Seig. latw. turimehmo slohlas preefschneeziba.

Jannelli, turi Rihgas slohlas apmelle, tohp labā panfionā par lehin zenu usnemt Pehterburgas Abr-Rihgā, leelā Kaleju-elā Nr 58, weenu trepi augstu.

Lannafalna-muischā, Raunas draufsē teef weens dahrineecs, las nehsjer un kam ari labas leezibas usrahhamas, mellehtē.

Weens neprezejeecs kutschers teef Raltemalmuischā Siguldas draufsē mellehtis. Labbi las jau ilgatu laitu par kutschereem deenejufchi lai peetejabs turpat pee muischās waldivas.

Rehtfchu-muischā, Raitaures draufsē ne-tahlu no Jehstn, ir no Surgeem fā. g. brahis un muischās-lohpi, pasiahwedami if 34 gohwin, ifrentejami.

Lihwesmuischā,

(Dunhof) 27 werstes no Rihgas, pee Daugawas-upes dabuhn rikstigi strahdneeci pastahwigu darbu un labu pelnu pee gipsatmenn lauschanas. Wajjadfigus darba rihlus dohd muischa. Deenas alga ifnes lihds 1 rubl. un pahrat. Par pirmahm dawi nedelahm, kamcht strahdneecs darbu eemahjabs, galwo darba demejš par deenas-algu 75 kop., tas ir, ja strahdneecs par deenu mafal pelniitu, tad dabuhn to ifstruhfufcho ihpafchi peematsatu.

Sina

Darba-strahdneecem.

Kad sneegs fahs tust, warehs pee bakku un mallas feschanas plohdns un pehzahf pee plohsfoshanas uf Rihgas upi, darbu dabuh. Japeetejabs pee Preefschu faimneeca uf Daustas leelzeta pee Rihfes tilta.

Wifabu sortu krahines-pohdms un maitu gipfi preefschā abholiinu lauktem pahrdohs pa lehtu zenu
J. C. Zelm,
Dohmas basnj-plazi Nr 5.

Tai 17. Merz tiks iffohlita Beswaines mahjitaju muischā, Zehsu kreise, pulkstēn 3 pehz pufdeenas, torgā ta usbuhweschana weenas

Kohpa pagaida basnizas.

Tad teef usajzinati tee buhwmeistari, las fcho darbu gribetu usnemt, lai mineta deena un weeta peetejabs ar fawahm leezibahm.

Landrath H. v. Kahlen,

basnjzas preefschneecs.

Zaur fcho no Annesmuischas walfts-waldivichanas, Rihgas kreise, Raitaures basnjz draufsē, teef buhwmeistari usajzinati, ka tai 20. Merz fā. g. tiks fchejeenes jauna walfts-mahjas usbuhweschana uf torgu ifdohsta.

Annesmuischā, tai 20. Februari 1875.

Skrifweris

ir wajjadfigs Stahlenbergu pagastam (Moshjas draufsē). Kas fcho amatu gribetu peenemt, lai peetejabs ar fawahm leezibahm 7. Merz fā. g. turpat pee pagasta-waldivichanas.

Stahlenbergu pag-walb., tai 31. Janwari 1875.

Uhtrupe.

Uj tads Zehsu kreise un Smiltenes draudse buhdamas Wiltā muišas tiks tai 8ta un 9ta Aprīlī šā. g. noturēta uhtrupe (okšione), kur stary zītahm leetahm 10 darba - sirgi, 6 peena-gohwis, darba-wahgi, rihti, laula darba-rihti, daschabas ekipaschas, mehbeles, gulta drehbes u. t. pr. tiks issobliiti pret uhlit flaidras ismaksaschanas. Pirzeji tad lai augšcham minētās deenās Wiltā muišā cerohnaš.

Zaur šcho teel no Annesmuishas walsts - waldbi-šchanas, Rihgas kreise, Rituures basniz'draudse, si-nams daribis, la tai 26. un 27. Merzi šā. g. tiks no schieenes walsts magasibnes

148 tšchetwertu rudju un 75 tšchetwertu wasarajas labibas uš ofšiona pahrdohiti. Annašmuishā, tai 20. Februari 1875. 1

Strihweris un bakupohtetajs

ir preekšč Baltberga wajadšigās. Beeteišchanas ir 11. Merzi pulstien 10. no rihta pee pagasija-wal-dibas. 2

Baltberga pag. - walb., tai 24. Februari 1875.

Las cenahums no konzertes, ko Bez - Peebalgas dšebdataju - beedriba pehnajā rudenī Latw. kurl-mehmu-schoblai par labu dewa, tika zaur mahzītaju Gulele lungu ar 58 rubl. 2 1/2 kap. fudr. Selgamas Latw. kurlmehmu schoblas kafe ematšahis.

Kurlmehmu schoblas preekšneeziba. Selgamā, tai 1. Merz 1875.

Pagasija-waldbiham un pagasija-teešahm apaschā paraktižes dara sinamu, ka winšch jauw brihw-laiku gribedams ispiibidihit, usnemahs wifadus tee-šas rakstenuš ratšiht, tā ari magasibnes schobru-grahmatas noslehtu un magasibnes un nodohšcha-nas-repartizijas rutus fastahdiht par mehreņu malku, ar to permieschānu, ka winšch schohs darbus pehž amata labritibas un riktigi war apšohlitees paštrah-dahit, jo dautš gadus trohna teefas-strihwera, aprintu-sekretētra un aprinka-siskala amatā buhdams, winšch ir tads preekšč tam wajadšigās sinaschanas eemantohjis.

Runaschanas - stundas:

no pulstien 8. lihds pulstien 11. no rihta un 2. pehž puf. lihds 7. walarā, Ahr - Rihgas leelā Kaleju-eelā N 83, apaschās tahschā.

B. Elschewiž.

Geļšch Mahrzeenes,

(35 weršes no stanzijas Stodmanshof) pee Pareisti-jigas draudses mahzītāja teel schobloti un ujnemti panstionē beheni, pušeni un meiteni. Mahzibas-turse preekšč pušeneem lihds II., bet meiteneem lihds V. Gimnastijas klasē.

Brühweri.

Preekšč weenas muišas, Rihgas tuwumā teel weens brühweris preekšč schopp-alu brühwešchanas mellehts. Klahstas sinas zaur Dugo J. Kaul, Rihgā, leelā Smilšchū-eelā N 36.

Masch muišchā

war no Durgem šā. g. weens labs keegelu taitš-tajs weeni dabuht un war turpat pee muišas-wal-dischanas tohs nolihgumus cefstahit. 2

Ta Zehsu aprinē un Raunas draud-šē buhdama papihra - fabrika Baisch-lahn lihds ar turklahit peederigu 15 pubr-weetas leelu, labā buhšchanā semi, teel no rohtas pahrdohita un turpat war flaidralas sinas dabuht. Wifad wajadšigās fabrikas - un semtohpibas - ehtas un tas bambis ir labakā buhšchanā un zaur to pil-niga udbenis - spehse war lehti ari zitas ceriltes, kā: wilnu - kahschānu, dehtu - un schindelu greešchānu u. t. j. pr. cetahstht.

Kabi angoschās putu - un kafau - dahrsu - sehklas ir dabujamas Stangalmuišchā pee

K. G ü n t h e r.

No zensures atwehleshts. Rihgā, 7. Merz 1875.

Driehstis un dabujams pee bilschū - un grahmatu-drieketaja Gernš Plates, Rihgā, pee Pehtera basnizās.

W. F. Grahmann Rihgā,

sem leelstirsa Nikolaja Nikolajewitscha pasargaschanas buhdamas Smotensklas semtohpibas beedribas lomiskionars, peedahwa šawā leelā krahjumā (General-Depdt) semtohpibas maschines un ara-mus rihtus un tura arweenu preekšč pahrdohšchanas:

Sweedru arklus, arklus steles, ezeschās, fehšchanas, ektetu-, tibri-šchanas - un fulšchanas-maschines; ritenu-lohtus un ritenus preekšč linu mihtischanas maschinehm u. t. pr.

Waschwigas isstahde Nikolaj-eelā, lihdsahs Strehlneeku dahrsam.

Kantoris: leelā Sehtaba-eelā, preti biršchas namam.

Superfosfat, no Packard Ipswichē (Englandē)

furi tē jau wairat kā 10 gadi par labeem atrasti un šawu labu ihpawšibu deht jaw pirmā semtohpju is-raschschānā 1865. gadā medatu dabuja, pahrdohi no lehgera

P. van Dyk,

leelā Smilšchū-eelā N 1.

Pehterburgas gubernijā, Lužas kreise, 7 weršes no Pehterburgas - Waschchamas dšelszeta Nowofeljas stanzijas tohp pahrdohita

neapstrahdata seme,

las fastahm no aramas-semes, ptawahm, buhw - un malkas-mescha, lohpa 298 deštinās, gaušidi deriga, mai preekšč muišas jeb laul tahpas sabrilas buh-wešchanas. Klahstas pahrdohšchanas sinas war da-buht no Examinas hundes, Berzpuļes meestā, las ir 12 weršes no minetas Nowofeljas stanzijas.

Rihgas Latw. labd. beedr. islohšeschana

notiks 11. Mai š. g.

Weena lohse malka 20 kap. fudr.

Lohses dabujamas: pee B. Koslowšky kundš. Je-sus basnizās-eelā pascha namā, pee E. Dombrowsky kundš. dautš. šahgu - fabrikā pee Kludenera damba, pee Kuchezynsky k. zigaru bohde, pee Bralheem Busch grahm. bohde, pee J. Martinsohn, S. Martinsohn, W. Busch, Pehterburgas Ahr-Rihgā, Kalku-eelā, pee Latw. beedribas schweizera un pee it katra komite-jas lohsetla.

Dr. 1. Sehlu - galds Dr. 1.

Labas dihgoschās lauku-, dehtu- un pul-šehklas teel pahrdohias par lehtu širgu un pilnigu šwaru uš dangawas-tirgu pee Schablu-wahrtēem pee N. 3. Zwilling. 2

Muhrejami katki

par to lehtato širgu ir dabujami pee Preekuleschū-Gala - Kuntšchā mahjas gruntineela G. S o h r e s. Deplis atwehdahs Zehsu Weselaustas leelzeta malā, no Zehstū 9 weršes, no Weselaustas Mahzenu-trohga 1 weršit tahlumā; ari eelšchā wasaras buhš-trahšnes - un reeru-atmeni dabujami.

Mastawas Ahr - Rihgā, jaunā Di-naburgas-eelā N 32, pahrdohi ia at-raine Kiselewa 2 namus un 3 mai-tas, las winau cenē lihds 800 rubl. gadā.

Pee manim war dabuht namus un grunteš par to lehtato zenu Mastaw. Ahr-Rihgā, leelā Pa-lisahdes-eelā N 23 pirti. Runaschana des ween šweht-deenās no pulst. 9-10, pee zimerman P. Brunnow. 2

Weena jauna mahja teel lehti pahrdohita Pehterburgas Ahr-Rihgā, leelā Lageru-eelā N 89.

Semtohpibas

mašines un lauka-rihti,

kā arli, ezeschās, sehšchanas, damps - un širgu-spehse kulamas, labibas tibramas ektetu - greešcha-nas maschines u. t. pr. is flaweneem ahršemes sab-riteem, isdehd no lehgera un uš apšehschānu

P. van Dyk,

leelā Smilšchū-eelā N 1.

Weena jauna mahja, ar 8 dšihwo-šleem, šateem un wahgušchēm un 1 1/2 pubraweecham dahrsā-semes, teel uš Pehtr. schofseju N 23 pahrdohita, jeb uš gadeem isrenteta.

Preekšč pahrdohšchanas

ir 3 leelas tasermes ar labu turklahit peede-rihahm ehtahm Mastawas Ahr-Rihgā, Kalarofej-eelā N 299/327, netahlu no Zahna - wahrtēem. Klahstas sinas war dabuht Dstnawu - un Šeper-bahn-eelas šuhri N 8 Katarowa mahjā.

Weens labs drauzans širgs ir pahrdohdams Karina-damba galā N 11, pee B e i r u d t.

Seepu - sables

ir masās dahās un ari nužās lehti dabujamas pee

Wilhelm Wetterich,

pee Pehtera basnizās. 5

Polar šiwju-guano, ihstu Leopoldshaler fainitu, superfosfatu

un ammoniak - superfosfatu

weenigi pahrdohd

B. Engen Schnakenburg,

preti biršchāi.

Tai nakti no 26. uš 27. Februari ire pasuduse weena behra-dšeltana fehwe,

balta šhine peecē, melnas srihšpas mugurā, bruhnās kamanās aishuhgta uš Selgawas schofsejas, 17 wer-šes no Rihgās. Kas par šcho sagto fehwi war Rihgās polizeiji sinu doht, tas dabu 20 rublus pateizibas atgas.

Tai nakti no 3šchā uš 4to Merz ir uš Slohtas leelzeta, 13 weršes no Rihgās, Šlehpert - trohga no štata zaur celauschānohs nosagats weens šli ri-painšch ehreliis, 6 lihds 7 gadus wešs, labas preekšč-lahjas trohnitis refnals, 100 rubl. wehtis. Ušrah-ditajs dabu 15 rubl. fudr., ja premeidahs Rihgā uš landpolizeiju, jeb pee Biuku-muišas-waldischānos

No polizejas atwehleshts.

Zaur tumšibu pee gaismas.

(Statees № 2.)

„Neraudi!“ weza Bette wehl reis fajija. „Ikrati jawas behdas manā sirdi, warbuht ka es sinu kahdu padohmu un palihdsibu preekšch tewis.“

„At, mihta Bette,“ Arturs smagi nopuhsdamees teiza, — „preekšch manis naw wairs nedš padohma nedš palihdsibas pa-faulē. Es esmu tas nelaimigakais zilweks, kas semes wirsū.“

„Tu esi wehl jaunš, tu sini, ka debešis dšihwo weens Deews, kas ir muhsu schehtligais tehws un tu gribi ismistees?“ weza Bette lehni pahrmesdama tam atbildeja. „Nē, mans dehs! Pazeli jawnu sirdi us to mihtu Debešs-tehwu, kas ir wijas swebhtibas awots, Winšch ari tew jawnu eepreežinaschanu swebhtibs, tāpat kā Winšch man un katram swebhtijis, kas til ar tizigahm azim us Winu rangahs.“

Arturs klausijahs ar to wisuleelako usmanibu us katru wahrdu, kas pahr wezahs Bettēs luhpahm nahza. Til lehni, til labi un ar tahdeem sirdi kustinadameem wahrdeem wehl neweens us winu nebij runajis, un zaur to winšch tila swebhtis tai gohdigai Bettēi jawnu sirdi atdaricht. Winšch istahstija tai wisu jawnu dšihwes gabjumu, no jawas wisu agrakas behribas lihds swebhtis deenas wehrdsibas behdahm, un weza Bette klausijahs lihdszeetigi wina zeešchanas stahstu.

„Nabaga behribš,“ wina tad lihdszeetigi fajija, — „sinams, tu esi gan jaw daudš grubhtibas jawnā behribā peedšihwojis, bet tomehr tew neklahjahs tadeht ismistees un pret Deewu kur-neht. Deewa zeli ir brihniswebhtigi un ne-šprohtami, tee wed us tahs wisu dšitakahs tumšibas alahš pee tahs wisu gaischakahs gaismas. Grubht gan tew gabjis un breešmiga wiltiba pee tewis isdarita, bet kad Deews tai tā tahwis isdohtees, tad tew ta pazeetigi un pašemigi ja-usnem un jafala: „Taws prahts lai noteek!“ Tu augi jawnu tehwa pili bes kahdas pahrmah-zischanas, bes labeem tikumeem; tu nizinaji jawnu tehwu sulainus, un wisa tawa darischanu un dohmašchana bija tau-na un netikumu pilna. Man leelabs, ka Deewa gudriba to par wajadšigu un derigu atsinuše, tewi tahdā dšihwes-slohlā eelikt. Žitads, gudrs un pahrlabohts tu jawnā pili pahreesi un jaweem sulaineem un apakšneekteem buhš ne wis breešmigs un bahrgs waldneeks, bet mihsšch draugs un labprahhtigs, laipnigs tehws. Schee, tā dohmaju, ir Deewa nodohmi, un Winšch gan šraudšibs tahs labakahs jahles, tawnu garu ap-gaismoht un labakas jufchanas un ihpafschibas tawnā sirdi pamohdinahht. Tew wajadšija nelaimi un jahpes zeešt, lai tu reis daudš wari aplaimoht, kuras tu bes tahs dšihwes-slohlas sinams buhtu nizinajis un bes schehtlāstibas šliski turejis. Tu mahzees tagad kalpoht, lai tu deenas mihtligns un gudrs wald-neeks un pawehletajš waretu buht.“

„Deews lai dohd, ka tas tā buhtu,“ Arturs sirdi kustinahhts fajija. „Kad tu taišnibu rumatu, mihta Bette, kad es pateesi atkal reis tiktu brihws un jawnu taišnibu eemantotu, tad es it weegli jawas tagadejas grubhtibas gribetu pahrzeest un tahs til par labu un wesešigu mahzibu eerandšitu. Tew ir taišniba, es biju nerahhts puika, un es gribu labprahht us tam dšihtees, jawnu tagadeju nelaimi kā weenu Deewa strahpi ap-luhloht.“

„Kad tu tā darisi, tad tu ari jawas behdas weeglaki pa-nehši, lihds kamehr tawnu pestischanas srunda nahhts,“ weza

Bete atbildeja. „Ja, es redsu, ka Deews zaur mani tew azis atwehribš un ka winšch tawnā nelaimes tumšibā tohs pirmohs rihta-blahšmas štarus jawnu laisch, prohti, tohs zeribas štarus. Turees zeeši pee teem un palaujees us to škungu, tad tew wehl labi klahšees. Bet us mani škatees arweenu kā us jawnu mahti, jo es gribu tew jawnu uftizigako un taišnako mihslešibu dahwinahht.“

Kaudadams Arturs winu aplampa un swebhtu jawnu galwu pee winas laipnigas un mihtlignas sirds.

Tahs bij pirmahs preekšch ašaras, ko winšch jawnā muhschā lehja, un tahs atweegloja it brihniswebhtigi wina nospeesto sirdi. No swebhtis srundas winšch palika pawijam žitads, kahds lihds swebhtim bij bijis. Drohschiba un zeriba atkal wina dwebhteli apgaismoja un to wehrgu juhgu, kas winu žitkahrt lihds semei nospeeda, — winšch panesa tagad ar preeku un pazeetibu kā weenu no ta škungu winam uslikto pahrbaudischanu. Ta weza, laba Bette bij winu mahzijuše Deewu atšiht un swebhtis atših-schana bij us weenu reis wina sirds-tumšibu atsinuše un tahs weetā tizibu, mihslešibu un zeribu dahwinajuše.

„Deews tā gribi!“ tā winšch arweenu pee fewis fajija, kad atkal jaunš behdas, grubhtibas un strahpes to trahpija, un swebhtis deewiswebhtigas dohmas winam palihdsjeja tahm wisu leelakahm grubhtibahm bes kahdas bailibas azis škatitees un tahs pahrawareht. Par špihti jawnam wehrgu juhgam winšch seedeja kā kahds stahds, kas ij tumšibas pee gaismas tohp wests. Wina kauli un meesa ššprinajahs, wina waigi ar ššpirgtu šarkanumu pahrwilkahs; wina nogurušchās azis atkal jautrā jaunibas špohschumā mirdšija. Weza Bette bij winu glahbuse zaur to ašrahdischanu us to, ij kuras rohkās wišs labums un swebhtiba nahht.

Ka Arturs arweenu wairat eelšchwebhtigi un ahrigi ššprinajahs, to isdarija ta šatikschanahs ar wezo Bettēi. Wina bij, kā jaw šajihhts, weena mahzita un gudra šeewa, un kad wina it drihš Artura nesinašchannu nomanija, tad wina to mahzija eelšch wisadahm sinaschanahm, kahdas til pate prata. Arturs bij gauschi wehrišs šlohlneeks, kas wisu ar preeku un usžihhtibu mahzijahs, lai gan agraki pat ne ta wišmasaka dširštelite no tahda preeku un usžihhtibas winam nebij. Lašiht, rakšiht, rehklinahht, pašaulēs stahstus, geografiju, wisu, ko winšch žit-kahrt til ihštā šlohlā wareja mahzitees, to tagad weza Bette winam ar nepeekšdamu pazeetibu un lehnibu mahzija. Wina usrašstija us kahdu maju papihra lapinu tahs usdohtas mah-zibas un dewa to Arturam lihds pee darba, ka lai winšch katru brihwsundu preekšch jawas mahzibas isleetatu. Swebht-deenās wina lika atkal wisu atjaunoht, ko pa nedetu mahzjees un ja kur wehl kas trubka, tad ar mihtligeem, gudreem wahr-deem to atkal pamahzija, un tā pamahstinaam winu ar derigahm gudribahm un sinaschanahm apdahwinaja, ko winšch jawnā agrakā, ahrigi laimigā buhschana warbuht nekad nebuhtu eeman-tojis. Arturs bij tahds usžihhtigs, ka winšch daschreis ar mah-zischanohs puhledams jawnu wehrgu darbu nokaweja, par ko tad bahrga strahpe bij ja-ššeešch. Bet winšch par to nelo ne-istaišija; jo pee jawas garigu mantu wairošchanas winšch atrada atkal jawnu šaldū eepreežinaschanu.

Tā pagahja labs laiks, un Arturs bij par grešnu, šwebhtigu jaunelli ššaudšis, kas aštonpadsmit gadus škairija, kad kahdu swebhtdeenu weza Bette pee wina buhdā eenahza.

„Klaujees, mans dehs,“ wina flusi tshustedama to urunaja. „Es dohmaju, tawas pahrbaudivchanas drihs beigfees. Nepeekusdama esmu pubhejufehs tew isdemigu laika un palihdibu preeksch behgshanas atrast; bet nekad lihds schim tas man nebi isdeweess. Man ir weens brahlis, un par laimi wakar winsch mani te apmelleja. Winsch ir weens gohdigs zilweks, kad ari ne bagats, jo zitodi jaw fen winsch buhtu mani no wehrdsibas ispirzis. Winam ir labs sirs ko winsch tew labpraht grib aisdoh, ka tu jo ahtri Filadelsija wari no-fluht. Tur tu gan atradisi lahdu Anglijas kugi, kas tew labpraht patwehramu dahwinahs. Nihitu tew jabehg. Ba wakara-krehflu nemas tew grubti nenahljees isbehgt. To sirgu tu atradisi pahri simtu sohlu no stahdijuma, labaja puse tam zelam, kas us Filadelsiju wed, pee lohka preeketu. Kaph tam mugura un laid zil ahtri ween wari prohjam. Ba nakti tew ir drohsha jahschana un turklaht neweens ari nesin, pa kuru jelu tu sawu behgshanu esi usnehmis. Filadelsija atstahj sirgu turpat pee ohstas Abbolina sehtas-ruhne. Tur mans brahlis wina atkal sanems. Tagad stahw flusi. Bahrdohma, ko es sazjuse, un nelez neweenam manih, ko tu nodohmajis. Nihitu, faulei noejohht es nahlschu un tew sibni dohshu, ka sirs jan gaida. Nepateiz man nelo! Deews lai tewi pawada!“

Wims Arturs no sawas preeka istrubshchanahs wehl spehja atnemtees, weza Bette bij atkal jaw pasuduse. Nakhoschu nakti Arturs eekustinahts gan druzin nemeriba pawadija, bet ohtra deena til pilnigi meerigs noturejahs, ka neweens par tahdahn wina nodohmahm ne sapni newareja eedohmatees. Bret wakar, kad faule jaw aif tumfcha mescha bij pagrimuse, weza Bette parahdijahs un taifija to norunatu sibni. Winsch wehl kahdas minutes pagaidija, lihds kamehr wakara-krehfla par nakte tumfibu pahwehtahs, un tad, kad ta sibme preeksch wehigu sapulzinashchanahs tika dohta, winsch aiflihd aif krehmeem, no kureem tad zil til ween spehdams us to weetu prohjam dewahs, kur tam apsholitam sirgam wajadseja atrastees. Bateen tas ari tur stahweja, un tam blakam weens sivefchs wihrs.

„Es esmu Bettess brahlis,“ winsch us Arturu tshuststeja, tam tuhli pahri selta-gabalus jauja eespeesdam. „Sehshatees til seglods un laishat-wata! Metawpat sirgu, winsch ir brangs lohpinich un tadeht gan isturehs. Deews lai ir ar Zums!“

„Deews lai ari ir ar Zums, kungs, un ar Zuhfu mahfu, manu labo mahfi!“ Arturs seglods sehshamees atbildeja. Bettess brahlis wehl usshahwa sirgam no pakatas, kas Arturu ka us wehja spahrneem pa leelzetu aifnefa. Arturs buhtu no preeka warejis usgawileht, bet wina preeks tika apspeests zaur tahm bailehm, ka waretu tift panahhts un atkal fakerts. Winsch peeduhra til sawam sirgam pee jahneem, un ka weefuls zaur gaisu ta winsch zaur tumfchu meschu pa leelzetu prohjam aifstrehja. Zan pat no sawas behribas winsch bij labs jahjejs bijs un tadeht ari tagad to wehl labi prata. Drihs ween winsch bij mescham zauri us klaija platscha, un kad nu te zetsch bij atkal dands labaks, tad ari jahschana drohshaki un schiglati us preekschu gahja. Tas duhshigais sirs ari istureja. Gaismai anstoht Arturs Filadelsijas eelas eejahja. Tumfiba palika winam pakata, — jauna deena ausa.

Waj wina listena tumfbai ari jauna deena ausa? Arturs to tizigi un preezigi zereja, jo nu winsch pahawahs us Deewa schehligu palihgu.

„Zaur tumfibu pee gaismas!“ winsch pee sewis saziya, kad Abbolina sehtas-ruhne eejahis no segleem islahpa. Sirgu ar wajadsigahm sinahm stala-puisim nodewis, bes kahdas laweshchanahs us ohju staidjahs, redseht, waj warbuht tur kahds Anglijas kugis ne-atrastohs, kur winsch drohshu patwehramu waretu atrast. Drihs winsch atrada, ko melleja. Paimina eelahpis, winsch us kahdu leelu trihsmaistu kugi aifzehlahs. Ku nebi winam wairs par fakershannu jabihstahs. „Zaur tumfibu pee gaismas!“ winsch atkal pee sewis runaja, kad us kuga stahwedams sawas rohkas us debesim zehla. „Pateizu Tew mans Deews un Tehws! Tu esi lihds scheijeni palihdsejis, — Tu ari turpmak palihdseji.“

IX. Gaisma!

*Nekabda nelatine til grubta naw bijuse,
Ko laima naw ar preeku pahrmidhuse.*

Deews wada zilwekus pahreeku bribnischligi un ar neisprohtamu gudribu. Ka winsch tohs dands reises apafsch smageem, fahpigeem listena siteeneem lohka, tapat Winsch ari atkal tohs pazel un leel weenam laimigam gadijumam pehz ohtra nahht.

Uri Arturam, agrali no fahpigeem listena siteeneem lohjitam, wajadseja tagad ta Kunga gudru wadischanu pee sawas laimes atfihht.

Kad winsch wehl us kuga stahweja un apfahrt skatijahs, kahdu zilweku atrast, kas to pee kuga pahwalditaja waretu nowest, islihd pa kahdahn trepehm no kuga kajites kahds sirngalwis. Tas wezais wihrs uslahpa lehuam us kuga wirfu, apskatijahs, skatijahs pehz wehja un laika un pagreesahs tad nejaufschi us Arturu. Arturs to eeraudsijs farahwahs. Ta sirngalwja seija israhdijahs winam pasihstama, — winsch tatschu bij to laut kur jan redsejis.

„Mans Deews!“ winsch issauza, — „tas jau ir Franzis, wezais, labais Franzis, mana tehwa pils-usraugo! Franz! Franz! winsch skani sauza, un dewahs ar ahtreem sohneem pee ta weza wihra, — Franz, waj tu mani wairs nepasihsti!“

Tas usrunatajs lihds schim nebija wehl nemas to sivechineeku pamanijis, tadeht ahtri apgreesees to papreekschu bribnodamees, tad istrubzees apluhtoja.

„Deews kungs pasargi mani!“ winsch issauza pawisam pahrssteigts. „Waj mironi is saweem kapeem peezelahs? Deewa pehz, zilweks, kas tu esi?“

„Pateesi, tu mani nepasihsti, Franzi?“ Arturs sirdi aifgrahhts atbildeja. „Nedsi, ka waru labaki atminetees. Wirmeja azumirkli es tewi pasinu, ka sawa tehwa pils-usraugu.“

„Eelais Deews, tas ir winsch, tas ir Arturs! Riktigi tahds paks ka mans labais, nomirushchais lords!“ ta wezais Franzis tagad sauza un issteepa sawas trihszemas rohkas pehz Artura. „Tahs ir wina azis, wina peere, wina deguns, kad winsch wehl jauns bij. Sati jel Deewa pehz, kas tu esi?“

„Es esmu Arturs, lorda Anmentahla dehs un tu tas wezais, labais Franzis, kas zittahrt simt reises mani us sawahm rohlahm nehjajis,“ Arturs atbildeja.

Tas wezais wihrs to dsirdejis, skani eekleedsahs un apkehrahs jaumeklim ap kattu.

„Ja, pateesi tu tas esi, lorda Anmentahla dehs un mans jaunais kungs!“ winsch issauza, kad pirmas pahrssteigshchanahs migla tam no azim bij isklihduse. „Kapi atdarahs, — ne — breefmiga, nedsihdeta wiltiba zaur Deewa schehlastibu teel

atklahtha! Ah, es jau toreis tà dohmaju, kad to sinu par towu mirschanu dabuju! Es newareju tai tizeht, reisoju pats us Brantforti, un kad es nu no pascha direktora mutes ari to paschu dsirdeju, tad bij gan jatiz. Tomehr wehl schaubijohs, arweenu schaubijohs, lihds scho baltu deenu schaubijohs! Un redsi, manas fleepenas zeribas peepildischana nu atnahsufe. Istahsti man, — bet ne, admiralam, manam tagadejam laipnigam lungam ari to wajjaga dsirdeht! Admirals Hamiltons tewi pasargahs un tew pee tawas taisnibas palihdschahs. Nahz man lihds, es tewi pee wina eewedischu. Seelais Deews, ka brihnischfigi ir Tawi zeli un ka brihnischfigi Tu sawus behrunus pa teem wadi! Grafs Lowels, wina wiltigais onkulis dohmaja, tohs wezus Anmentahla nama deenestneekus atlaisdams, sawu tumschu wiltibu us muhschigeem laikeem apflehpt; un tahdai atlaischamai nu wajjadseja to isdariht, ka man bij zits deenests jamelle, kas mani wehl pascha firmâ wezumâ til tahtu pahr juhru pahrweda, lai es sawu leezibu preeksch tewis waretu nodoht. Pateesi, te ir ta kunga rohka redsama! Nahz pee admirala Hamiltona! Winsch ari ir no tawa nama kahds tahsch radineeks, winsch mani no lihdszetibas pee jewis deenesta peenehema, winsch labprahht tawu stahstu klausisees, un pehz wina padohma mums jadara!”

Tas wezais wihrs gluschi no preeka pahrnehts eeweda Arturu pee sawa laipniga kunga. Admirals it usmanigi klausijahs, kad winsch Artura wahrdu dsirdeja, un luhdsja to apfehstees.

„Runajat, runajat,“ winsch us to fazija. „Kad mans wezais Franzis par Zums galwo, tad jau es nemas neschaubohs, ka Zubs tas efeit; bet tomehr tas mar gauschi ehrmigi isleekahs, weena lorda, kahda mana drauga dehlu wehrgru drehbhs gebruschohs redseht. Bet ta ir teesa, Franzi, tas jaunais zilweks tam nelaika lordam us mata lihdsinajahs. Runajat, mihlais jaunelli! Istahstat man, ka es sinu, kas preeksch Zums darams.“

Arturs paklausija un eesahka sawu grubtu likteni stahstihht. Katrs wahds, kas pahr winna luhpahn nahza bij tihra pateesiba, ko klausotees, admirals it pilnigi pahrleezinajahs, ka winsch pateesi un riktigi lorda Anmentahla dehls esohht. Winsch stahstija papreekschu no sawas behrnibas, ko neweens bes wina pascha un Granticha newareja sinahht, winsch isteiza wifu gluschi riktigi par sawa tehwa pili, par saweem pirmejeem tur pawaditeem dsihwibas-gadeem, un peemineja turklaht ar no-farschhanu, kahds nerahtns, stahrgalwigs un palaidees puika winsch bijis. Wisa wina isteischana bija tahda, ka weza, gudra admirala schaubischanahs pasuda ka miqla preeksch spohschas faules.

„Te ir weena breefmiga wiltiba nodarita,“ winsch swehti fazija, kad Arturs sawu stahstu bij beidsis. „Deews, kas talizis isdohtees, ari tagad pat to atklahs. Mehs atgreesimees, ka jaw pirmah peemineju, tuhliht us Angliju atpakal. Tur mehs stahsimees preekscha sawam breefmigam un wiltigam onkulim. Dew wajjag sawu taisnibu atkal atdabuht, Artur, un winam wajjaga sawus launus darbus, ko winsch pee tewis darijis, ruhkti noscheloht!“

Admirals nekawejahs, to isfazitu apnemschanohs galâ west. Behz feschahm nedelahm Arturs atkal bij sawa tehwiâ. Pee Dowers pilschetas winsch ar admirali un ustizigo Franzi us Anglijas krasu uslahpa un wisi trihs nekawedamees us Anmentahla pili aibrauja.

„Kad ta weza Marija Blunt wehl dsihwo,“ admirals us zela fazija, — „tad wehl labaki. Winas leeziba to tawaju, Franzi, wehl apstiprinahs. Bet kad ari ne, tad tatschu es drohschi zeru, ka mehs pee tahs pirmas laundaritaja pahrschichanas ar to leetu galâ tiksini. Mana isdohmaschana man rahdahs drohscha un laba.“

Wini aissneedsa driht to weetu, kur reis ta weza Marija to peekufuschu puiku pehz sawas isbehgschanas no Anmentahla bij pee jewis usnehmuje un mihlizi apkohpufe, un par leelu preeku tee klausinadami dabuja to sinu, ka ta weza atraitne wehl sweika, wesela dsihwojoht. Pee pirmahs satischanahs wina tuhliht Arturu atkal pasina, un kad wina dsirdeja, ka winas leezibas warbuht wajjadsechoht, Arturam sawu taisnibu palihdschahht atdabuht, tad wina tuhliht ar preeku bij gatawa tahs doht.

„Tuhkstosch reis es waru un gribu swehreht, ka Artura kungs mans mihlais, jaunais lords ir,“ wina dedsiigi teiza. „Neweens to labaki newar sinahht, ka es, un bes kahdahm bailehm es tam breefmigam, nejaukam Tohmam preekscha stahschohs.“

Tapat ta ar meernu bija, us Anmentahla pili tuhliht lihds dohtees, ko ari tuhliht wisi kohpa isdarija. Wehl admirals Hamiltons par labu un derigu atrada kahdu jew pasihstamu teesas-kungu usmekleht un par palihgu pee ismekleschanas un isklausinaschanas lihds nemt. Kad nu wifs ta bij fataisihhts un eerikthehts, ka admirals to par labu schkita, tad beidschht tee wisi kahda deena Anmentahla pili nonahza. Grafs dsihwoja patlaban sawa lepnâ sahle. Admirals litahs peemeldetees un tika tuhliht preekscha laisis. Wisi islahpa no rateem un pa platahm almina trepehm pili eegahja.

„Tagad tas geld,“ ka admirals ar flusu balsi fazija. „Zehschu es gan par to neschaubohs, ka mehs ari pa taisnu zelu sawu mehrti aissneegsim, tad tomehr es zeru, sawr pee-peeschu pahrschichanu jo ahtrahi to isdariht. Us wisadu wihsi ta prohwe der. Drohschi, Artur! Eij weens pats tagad tam negantneekam preekscha, lai winsch dohima, it ka tu weens pats buhtu atnahjis, un dohima, ka mehs katra brihdi preeksch tawas aissargaschanas esam gatawi. Un nu us preekschu.“

Kahds sulainis (laine ka nebij Zahnis) tohs us sawa kunga istabu aishweda. Preeksch-istaba admirals sulaini ar kahdu prasichanu aptureja, us ko tam tuhliht bij ja-atbild un kamehr tas ar admirali runaja, tamehr Arturs grafa dsihwojamas-istabas durwis atdarija un eekcha eegahja. Ka is pahrschichanahs jeb ne-usmanibas winsch atstahja tahs pusatwehtas, ta ka tee preeksch-istaba stahwedamee katru wahrdu, ko Arturs ar grafu runaja, wareja flaidrei sadirdeht.

Ta istaba, kura winsch tagad eegahja, bij pirmah wina tehwa dsihwojama-istaba bijufe. Grafs sehdeja taisni pret durwim ohtra pusê pee lohga. Arturam eenahsoht winsch pazehlahs un gahja tam kahdus sohtus preti. Arturs nostahjahs it ahtri winam preekscha.

„Onkuli Tohm,“ winsch weenteesigi fazija, — „es esmu atkal te!“

„Swehtais Deews, Arturs! grafs pee pirmas pahrschichanahs ne-apdohmajees issauza. „Tu est no wehdsibas isbedsis, puika! Waj tad es nekad no tewis newaru walâ tikt?“

„Deews mani atswabinajis, onkul,“ Arturs ar zeetu balsi runaja, — „tagad wairs ne-esmu behrens, ka toreis, kad tu mani kapteinam Enderfonam pahrdemi. Es pasihstu sawu taisnibu un esmu tagad nahjis tew to atprasihht.“

„Tu dabusi, kas tew peenahkabs!“ grafs kà bes prahta brehza ar pulksteni swanidams. „Ja, no šchis pils tu wairs ne-ijeesi! Tai wiſu dšilakajà zeetumà tu noscheloſi, ka tu eſi eedroſchijnajeſ wehl reiſ manà preekſchà ſtahteſ.“

„Jahn! Jahn!“

Tuhlit kahdas jahnu-kambara durwis tika atgruhstas un tas patlaban ſauktais eenahza. Bailiba un istrubſchjanahs pahr wina waigu pahrwilkahs, kad winſch to ſlaiku Artura augumu eeraudſija.

„Arturs!“ tà ari winſch iſſauza.

„Ja, winſch pats,“ grafs ſazija, kas pa tam atkal bij apkehrees. „Wehl weentreiſ winſch irr atnahjis muhs iſtrauzehť, bet ta ari buhs ta beidsama. Kem winu zeeti, Jahn! Dſitakajà zeetuma zaurumà buhs winam paſuſť, — muhschigi paſuſť!“

Jahnis taiſijahs Arturam uſbrukt, bet ſchis to ſpehzigi atpakať atgruhda un peestahjabs it tuwu pee grafa. „Dnkuli,“ winſch meerigi ſazija, — „apdohma labi, ko tu dari. Es waitſ ne-eſnu behrens, kas beſpehzigs tawàs rohkàs bij nodohť. Atdohd ar labu prahtu man manu taiſnibu un wiſs ko tu man tauna dariis, buhs peedohts un aiſmirſts. Kad ne — tad ſohda-liſuma rohla tewi ſagaidihs.“

„To tu nedohma, nekad tew to ne-atdohſchu, nedſ ari tewi par tahdu, kam ta peekriht, atſiſchju!“ grafs kà traks blahwa. „Ker winu zeeti, Jahn!“

„Meerà!“ peepeeschi kahda ſpehziga balſs ſauza, un admirals Hamiltons ar Franzi, Mariju Blunt un to teeſas-kungu uſ iſtabas-durwju-ſleegſni parahdijahs. „Zuhs eſat ſawu brahia dehlu Arturu Unentahla paſinuſchi, graſ Lowel, un tē mehſ ſtahwam, kas to dſirdejuſchi. Tē ſtahw Franziſ, tē ſtahw Marija Blunt, kas abi ſwarigas leezibas preekſch Artura dohd. Nedohmajat wairs ilgati preti ſtahweht un taiſnibu ar notauņigeem meleem noleegt!“

Bahls no bailehm grafs Lowels ſtahweja — bahls un trihzedams ari wina beſdeewigais kambara-ſulainis, kas tagad ſawu nebaltu deenu redſedams luhkoja iſbehgt. Bet admirals paſchu laiku to pamanijis, ar ſtipru rohlu ſakehra un atpakať wilka.

„Stahwi, neleeti! Teiz wiſu, ko ſini,“ winſch tam bahrgi uſſauza, — „jeb karatawas buhs tawa nopelnita alga!“

„Schehlaſtibu! ſchehlaſtibu, kungs! Es griba wiſu iſteikt,“ tas iſmiſis waimanaja.

„Es griba tewi ſcheloht, ka tew tatschu wiſu maſaf pee karatawam dſihwiba nebuhs jabeids, ja tu wiſu beſ kahdas ſchepſchjanas iſteikſi.“ Arturs tagad ſtarpà jaukdamees ſazija. Beſ kahdas ſtohmifchjanahs! Behz diwi minutehm tas ſchehlaſtibas laiſs buhs pagalam! Atbildi wiſu pirms: kas tas nelaimigais behrens bij, kas manà weetà uſ Brandforti tika weſts?“

No bailehm pahraemts un kà no drudſcha kratihťs winſch wiſu iſteiza, ko wina kungs ar ſchi palihdſibu iſdariis, lai tē tagad ſawu dſihwibu waretu glahbt. Grafs pats tagad ka ſatreekts ſtahweja, beſ ka jel weenu weenu wahrdu ſew par aiſſtahweſcham buhtu drihſtejis ſazihť. Admirals Hamiltons ar nezeentibu to apluhkoja, kamehr teeſas-kungs uſ pahra uſſimejahs, ko kambara-ſulainis iſteiza un tam ſawu wahrdu protokolē lika parakſihť.

„Nu, waj Zuhs wehl drihſtat leegtees?“ admirals uſ graſu greeſees praſja.

„Es eſnu paſudis,“ ſchis nurdeja. „Tas kauns mani no-kaus! Ak, kaut jel nekad nebuhtu ta wiltneeka eeteiſchjanahm klawſijis!“

„Tu atdohd man manu taiſnibu un atſihſti mani par to iſto mantineeku, onkuli Tohm?“ Arturs ſazija. „Labi, parakſtees ari tu ſchaj protokoli, un es tad dohſchohs meerà tew to atmakſaht un atreebtees. Eij prohjam uſ ſawu pili un dſihwo tur ne-apgruhhtinahts un nekawehts.“

Grafs Lowels nu atkal ſahza weeglaſi dwaſchoht un parakſtijahs ſinams ar trihzedamu rohlu. Tad ar nolaiſtahm azim no iſtabas iſwilkahs un pehz maſ minutehm iſ pils bija paſudis. Jahnis gribeja tam pakal ſteigtees, bet admirals to attureja.

„Karatawas tew ir atlaiſtas,“ winſch bahrgi ſazija, „bet beſ ſohdibas tew nebuhs palikt. Tew ja-eet Artura weetà eekſch wehrdſibas, un ka tas notiks, par to es gabdaschu.“

Un tà ari notika. Wainigais tika uſ Bakar-Indijas kolonijahm aiſdſihts, kur par wehrgu nodohťs ſawas pahrkahpſchjanas noscheloja. Bet Arturs tika wiſas ſawis teeſbas par rihtigu atſihts.

Ka winſch ſawà laimē tohs ne-aiſmirſa, kas winam labumu bij parahdijufchi, gandrihs nemas naw wajadſigs peemneht. Franziſ un Marija Blunt palika lihdi ſawam dſihwibas wakaram pee wina. Bet wezo, labo Beti winſch iſſarka tuhlit no wehrdſibas un dahwinaja tai ſmuku ſemes-gabalu eekſch Penſilwanijas, kur wina ſawu dſihwes wakaru meerà wareja ſagaidiht.

Muhju ſtahſts ir beigts, miſlais laſitajs, kad ter tas buhtu iſlizees pa daudſ breeſnigs, tad apdohma, ka Deewa zeli it ne-iſſinami un brihniſchki un ka zilweks brihnum daudſ war iſzeest, kad winſch uſ Deewu palaujahs. Ja tew reiſ melnas deenas uſbruhl, tad peemini „Arturu“ un dohma: „zaur tumſibu pee gaiſmas.“

Katweeſchu walodà tulkojis Sperras Andrejs.

Juhneeka ſchirifchjanahs.

Tad kad ledus juhrà welahs,
Gulbji ſteidsahs ſeemelt;
Simteem dſeedataju zelahs,
Apoſeed ſlaiſto ſeedoni.

Kad pa ſalneem, kraſteem, leiſjahm
Tanteete pluſz pukites;
Kad no ſeededamahm meijahm
Wehſminſch ſalbu ſmarſchu neſ;

Tad, at tad, kad ſcheit wiſs ſhgo,
Tad es ſteidsohs ſweſchumà,
Steidsohs, kur man' liſtens rihto,
Lihgoht juhrà putoſchà.

Paleez ſweiks, tu ſeedons ſlaiſtais,
Tewi ſcheit neſkatiſchu!
Welti tu ar rohſehm ſaiſtais,
Es jau winas nepluhſchu. —

Laimes-mahte, juhras-mahte,
Juhrà mani pawadat;
Laimes-mahte, lihgas-mahte,
Lihgawin' man aubſejat.

De 7 ſinſch

Wihfla Nr. 9.

„Zeriba.“

Atbildedams Reaktihs Ernſt Plates.